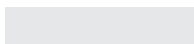

FUNDACJA
IM. STEFANA
BATOREGO

Sprawozdanie 2013

Fundacja im. Stefana Batorego

Sapieżyńska 10a

00-215 Warszawa

tel. |48 22| 536 02 00

fax |48 22| 536 02 20

batory@batory.org.pl

www.batory.org.pl

KRS 0000101194

Konto bankowe:

Bank Handlowy

I Oddział Warszawa

81 1030 1016 0000 0000 6145 0000 (PLN)

75 1030 1016 0000 0000 6145 0011 (USD)

48 1030 1016 0000 0000 6145 0012 (EUR)

Opracowanie sprawozdania:

Anna Plewicka-Szymczak

Opracowanie graficzne:

Marta Kusztra

Skład:

TYRSA Sp. z o.o.

Warszawa 2014

Druk:

Sowa-Druk na Życzenie

www.sowadruk.pl

Nakład: 50 egz.

ISSN 1234-7272

Dziękujemy wszystkim naszym darczyńcom

z Polski i zagranicy oraz współpracownikom i wolontariuszom

– dzięki Waszej pomocy możemy prowadzić naszą działalność.

Spis treści

O Fundacji	5
Fundacja w 2013	7
Nasi darczyńcy	12
Obywatele dla Demokracji	14
Demokracja w Działaniu	17
Koalicje Obywatelskie	21
Równe Szanse i Fundusze Powierzone	24
Dla Białorusi	32
Debaty Fundacji Batorego	34
Masz Głos, Masz Wybór	39
Odpowiedzialne Państwo	42
Otwarta Europa	48
Warszawskie Biuro ECFR	56
Przeciwdziałanie Uzależnieniom	60
Skrócone sprawozdanie finansowe	62

O Fundacji

Fundacja im. Stefana Batorego, założona w 1988 roku przez George'a Sorosa, amerykańskiego finansistę i filantropa, oraz grupę przywódców polskiej opozycji demokratycznej lat 80-tych, jest niezależną organizacją pozarządową o statusie organizacji pożytku publicznego.

Celem Fundacji jest budowa otwartego, demokratycznego społeczeństwa, społeczeństwa ludzi świadomych swych praw i obowiązków, angażujących się w sprawy swojej wspólnoty lokalnej, swojego kraju i społeczności międzynarodowej. Do priorytetowych zadań Fundacji należą:

■ poprawa jakości polskiej demokracji

Wspieramy inicjatywy służące zwiększaniu partycypacji obywatelskiej i wzmocnieniu poczucia odpowiedzialności obywateli za wspólne dobro. Działamy na rzecz przejrzystości życia publicznego i upowszechniania społecznego nadzoru nad funkcjonowaniem instytucji publicznych. Dążymy do podniesienia poziomu publicznej debaty i „uspołecznienia” procesu formułowania i wdrażania polityk publicznych.

■ wzmocnienie roli instytucji obywatelskich w życiu publicznym

Wspieramy rozwój organizacji i koalicji pozarządowych działających na rzecz poprawy jakości polskiej demokracji i rozwijania współpracy międzynarodowej. Dążymy do profesjonalizacji i legitymizacji prowadzonych przez nie działań, budowie ich wiarygodności i zwiększenia skali ich oddziaływania na sferę publiczną.

■ rozwijanie współpracy i solidarności międzynarodowej

Działamy na rzecz zbliżenia między państwami Unii Europejskiej i krajami sąsiadującymi z nią na wschodzie. Wspieramy działania sprzyjające wymianie między krajami Europy Środkowej i Wschodniej doświadczeń związanych z procesami przemian politycznych, budowaniem społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywaniem problemów społecznych. Dążymy do zwiększenia roli polskich organizacji pozarządowych na arenie międzynarodowej.

Fundacja prowadzi też działania mające na celu **wyrównywanie szans dzieci i młodzieży z uboższych środowisk**.

Podstawową metodą działania Fundacji jest udzielanie dotacji organizacjom działającym na rzecz dobra publicznego. Realizujemy także własne projekty: organizujemy konferencje i debaty, wizyty studyjne i szkolenia, wydajemy publikacje, prowadzimy kampanie społeczne i działania rzecznicze, monitorujemy funkcjonowanie instytucji publicznych.

Fundacja współpracuje z wieloma instytucjami z kraju i zagranicą. Jest członkiem Forum Darczyńców w Polsce i Grupy Zagranica, a także Europejskiego Centrum Fundacji (European Foundation Centre). Współ-

pracuje z siecią Fundacji Społeczeństwa Otwartego (Open Society Foundations). Uczestniczy w pracach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego działającego w ramach unijnej inicjatywy Partnerstwa Wschodniego (Eastern Partnership Civil Society Forum) oraz Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Unia–Rosja.

W swojej działalności przestrzegamy zasad przejrzystości, otwartości i równego dostępu w procesie przyznawania dotacji. O naszych działaniach, w tym o możliwości ubiegania się o dotacje oraz decyzjach o rozdziale środków, informujemy na bieżąco na stronie internetowej www.batory.org.pl. Coroczne sprawozdania z działalności Fundacji, wraz z pełną listą przyznanych dotacji, poddawane są audytowi zewnętrznemu i udostępniane publicznie.

Fundacja w 2013

W 2013 roku swoje działania prowadziliśmy w ramach 10. programów krajowych i międzynarodowych. Pięć z nich udzielało wsparcia finansowego organizacjom pozarządowym w Polsce (**Demokracja w Działaniu, Obywatele dla Demokracji, Równe Szanse**) i zagranicą (**Koalicje Obywatelskie, Dla Białorusi**), pozostałe 5 realizowało działania samodzielnie.

W programach krajowych nasza działalność koncentrowała się przede wszystkim na rozwijaniu i wspieraniu inicjatyw służących większemu zaangażowaniu obywateli w życie publiczne: poszerzaniu możliwości ich uczestnictwa w procesie stanowienia prawa i tworzenia polityk publicznych, sprawowaniu kontroli nad funkcjonowaniem instytucji publicznych, włączaniu mieszkańców we współdecydowanie o sprawach dotyczących ich społeczności.

W działaniach międzynarodowych skupialiśmy się na rozwijaniu kontaktów między Polską a jej najbliższymi sąsiadami: Rosją, Ukrainą i Białorusią oraz wspieraniu demokratycznych przemian i inicjatyw obywatelskich w krajach Partnerstwa Wschodniego. Podejmowaliśmy działania służące promocji spójnej polityki zagranicznej Unii Europejskiej oraz włączaniu polskich środowisk w ogólnoeuropejską debatę o problemach wspólnoty europejskiej.

Miniony rok był dla nas rokiem kontynuacji, ale i nowości. W styczniu rozpoczęliśmy nowy program dotacyjny oferujący wsparcie organizacjom i inicjatywom obywatelskim na Białorusi [**Dla Białorusi**]. W programie tym kilkadziesiąt organizacji i grup nieformalnych z Białorusi otrzymało dotacje na ponad 3 mln złotych na działania służące: pobudzaniu aktywności obywatelskiej, rozwijaniu samorządności i samoorganizacji; ochronie praw człowieka, świadczeniu pomocy prawnej, szczególnie osobom doświadczającym dyskryminacji; poszerzaniu dostępu do niezależnych źródeł informacji i prowadzeniu niezależnych badań i analiz. Ze względu na trudną sytuację na Białorusi nie podajemy informacji o wspieranych przez nas inicjatywach.

W połowie czerwca uruchomiliśmy nowy program dotacyjny **Obywatele dla Demokracji**, skierowany do polskich organizacji pozarządowych, finansowany ze środków Europejskiego Obszaru Gospodarczego (tzw. Funduszy EOG). Program o budżecie 150 milionów złotych, zaplanowany na lata 2014–2016, wspierać będzie projekty z zakresu partycypacji i edukacji obywatelskiej, sprawowania nadzoru społecznego, zwalczania rasizmu, dyskryminacji, nietolerancji oraz przeciwdziałania wykluczeniom społecznym. Z dotacji finansowane mogą być działania służące wzmocnieniu potencjału organizacji pozarządowych i ich rozwojowi. Część budżetu programu przeznaczona jest na projekty systemowe, służące wypracowaniu i wdrożeniu rozwiązań sprzyjających podniesieniu jakości działania całego sektora pozarządowego lub jego poszczególnych „branż”. Program wspiera też nawiązywanie współpracy i wymianę doświadczeń

między organizacjami z Polski i instytucjami z państw z Europejskiego Obszary Gospodarczego: Norwegii, Islandii i Liechtensteinu. W pierwszym półroczu działania programu uruchomione zostały dwa konkursy dotacyjne. Zgłoszono na nie 1931 wniosków wstępnych na projekty tematyczne i 289 na projekty systemowe. Rozstrzygnięcie obu konkursów nastąpi na początku 2014 roku. Do końca roku 2013 przyznaliśmy 9 dotacji na kwotę prawie 200 tys. złotych na nawiązanie współpracy i przygotowanie projektów partnerskich z instytucjami z Norwegii, Islandii lub Liechtensteinu.

W związku z tym, że zakres tematyczny nowouruchomionego programu pokrywa się z działaniami wspieranymi przez nas wcześniej w programie **Demokracja w Działaniu**, w którym finansowaliśmy działania z zakresu partycypacji obywatelskiej, nadzoru i przeciwdziałania dyskryminacji, w 2013 roku zawiesiliśmy przyjmowanie wniosków w tym programie. Ostatnie 33 dotacje na kwotę ponad 2,5 miliona złotych, przyznane jesienią poprzedniego roku, przekazaliśmy na projekty związane z wpływaniem na kształtowanie polityk publicznych w różnych dziedzinach, działania angażujące obywateli do udziału w procesach podejmowania decyzji przez władze lokalne w oparciu o różne formy konsultacji społecznych, działania strażnicze związane z monitorowaniem funkcjonowania sądów oraz nadzorowaniem różnych aspektów działania władz lokalnych, a także na projekcie dotyczące przeciwdziałania ksenofobii i dyskryminacji grup mniejszościowych.

W minionym roku zakończyliśmy też prowadzony od 2009 roku ze środków Fundacji C.S.Motta program **Koalicje Obywatelskie**. W programie tym oferowaliśmy wsparcie instytucjonalne koalicjom organizacji pozarządowych z krajów wyszehradzkich (Czechy, Polska, Słowacja, Węgry), które podejmowały się rzecznictwa interesów społeczeństwa obywatelskiego oraz wpływania na kształt polityki władz publicznych. Przez cztery lata trwania programu 23 koalicje (7 z Czech, 6 ze Słowacji, po 5 z Węgier i Polski) otrzymały dwu i trzyletnie dotacje na kwotę 4 miliony złotych na wzmocnienie zasobów i potencjału organizacyjnego, zwiększenie profesjonalizacji i legitymizacji prowadzonych przez nie działań, budowę swojej wiarygodności w środowisku pozarządowym wobec sektora publicznego i opinii publicznej, a także zwiększenie roli i udziału organizacji pozarządowych w dialogu obywatelskim. Dzięki otrzymanym dotacjom większości koalicji udało się rozwinąć i udoskonalić wewnętrzną strukturę, procedury i sposób działania, poprawić komunikację, uaktywnić bazę członkowską, wypracować kodeks etyczny. Dwie koalicje nieformalne przekształciły się w zarejestrowane organizacje, kilka nieformalnych koalicji dynamicznie się rozwija bez formalizowania swojej działalności. Na zakończenie programu odbyły się 3 spotkania w Czechach, Polsce i na Słowacji, podsumowujące doświadczenia i osiągnięcia koalicji wspieranych w ramach programu.

W minionym roku, funkcjonujący od 13 lat w Fundacji program **Przeciw Korupcji**, przeformułował swoje cele, przesuując ciężar działań z przeciwdziałania korupcji i zwiększania przejrzystości w życiu publicznym na monitorowanie i upowszechnianie zasad dobrego rządzenia i podnoszenia rzetelności życia publicznego. Znalazło to swoje symboliczne odbicie w zmianie nazwy programu, który od 2013 roku funkcjonuje jako program **Odpowiedzialne Państwo**. W minionym roku program koncentrował się na działaniach zmierzających do zapewnienia przejrzystości procesu legislacyjnego i otworzenia go na głos obywateli, ograniczenia ryzyka korupcji, nepotyzmu i kumoterstwa, związanych z występowaniem konfliktu interesów w życiu publicznym, wzmocnienia roli i ochrony prawnej sygnalistów.

W ramach **Obywatelskiego Forum Legislacji (OFL)**, grupującego osoby uczestniczące w procesie legislacyjnym bądź go monitorujące, ocenialiśmy proces wdrażania przyjętej przez rząd strategii *Lepsze Regulacje*

2015. Wraz z **Koalicją Otwartych Rządów** prowadziliśmy działania na rzecz doprowadzenia do wdrożenia w Polsce standardów dobrego rządzenia, promowanych przez międzynarodową inicjatywę Partnerstwa Otwartych Rządów. W marcu rozpoczęliśmy badanie efektów zmian przepisów dotyczących konsultacji publicznych i Oceny Skutków Regulacji, sprawdzając, w jaki sposób zmiany te przełożyły się na jakość aktów prawnych i prawidłowość prowadzenia konsultacji publicznych. Rozpoczęliśmy też dwa inne nowe projekty: Samorządowe Unie Personalne, w którym badamy skalę i charakteru powiązań personalnych na poziomie lokalnym, sprawdzając, czy i jak zaangażowanie radnych w inne role społeczno-ekonomiczne rzutuje na rozwój gospodarczy samorządów, sytuację polityczną i aktywność obywatelską oraz, finansowany ze środków Komisji Europejskiej międzynarodowy projekt monitorujący konflikt interesów w administracji szczebla centralnego oraz w wybranych samorządach. Projekt prowadzony jest we współpracy z organizacjami z trzech krajów Partnerstwa Wschodniego, i ma na celu zwiększenie udziału obywateli w ograniczaniu ryzyka konfliktu interesów w administracji publicznej.

W ramach programu **Masz Głos Masz Wybór** kontynuowaliśmy prowadzoną od 2006 akcję o tej samej nazwie, w ramach której zachęcamy lokalne organizacje pozarządowe i grupy nieformalne z całej Polski do podejmowania zadań służących pobudzaniu aktywności obywatelskiej, budowaniu dialogu mieszkańców z ich przedstawicielami w samorządzie lokalnym i integracji lokalnych wspólnot wokół rozwiązywania problemów gminy. W 2013 uczestnikom zaproponowaliśmy realizację jednego z siedmiu scenariuszy działań, które sprzyjają budowie dialogu między mieszkańcami a władzami lokalnym. Zadania te to: wykorzystanie mechanizmu inicjatywy lokalnej do wprowadzenia zmian w swoim otoczeniu, wspólne zagospodarowanie wybranej przestrzeni publicznej, opracowanie oferty programowej lokalnej instytucji kulturalnej, współdecydowanie o wydatkowaniu funduszy w ramach budżetu obywatelskiego czy funduszu sołectkiego, poprawa przepływu informacji między mieszkańcami a władzami samorządowymi, wprowadzenie do statutu gminy możliwości zgłaszania projektów uchwał przez mieszkańców. W prowadzeniu akcji pomagali nam grantobiorcy i partnerzy programu Demokracja w Działaniu: Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS, Pracownia Zrównoważonego Rozwoju, Sieć Obywatelska – Watchdog Polska oraz nasz wieloletni partner Stowarzyszenie Szkoła Liderów.

Debaty Fundacji Batorego koncentrowały się w 2013 roku na bieżących problemach polskiego życia publicznego i problematyce międzynarodowej. Tematy spotkań zdominowały kwestie dotyczące funkcjonowania partii politycznych i jakości polskiej polityki, stanu samorządności w naszym kraju, ruchów miejskim i demokratyzacji miast. Również w sprawach międzynarodowych istotne miejsce zajęły ruchy radykalne i populistyczne w Unii Europejskiej.

W minionym roku drugi z naszych priorytetów – wspieranie współpracy i solidarności międzynarodowej – prowadziliśmy w ramach 4 programów: wspomnianego wcześniej programu **Dla Białorusi**, programów **Otwarta Europa** i **Przeciwdziałanie Uzależnieniom** oraz działającego od prawie dwóch lat przy Fundacji **Warszawskiego Biura ECFR**.

W minionym roku w programie **Otwarta Europa** szczególną uwagę poświęciliśmy monitoringowi postępów w dialogu wizowym między UE a państwami PW i Rosją, sprawdzając z jednej strony postęp we wdrażaniu reform koniecznych do liberalizacji wizowej u naszych wschodnich sąsiadów, a z drugiej wypełnianie zobowiązań liberalizacji polityki wizowej przez UE. Podejmowaliśmy też działania zarówno w ramach zainicjowanej przez nas Koalicji na rzecz Ruchu Bezwizowego w Europie, jak i na Forach Społecz-

czeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego i Społeczeństwa Obywatelskiego UE–Rosja. W ramach, prowadzonych przez nas od 2012 roku, Forum Polska-Ukraina i Klubu Młodych Politologów PL-RU organizowaliśmy dyskusje służące zbliżeniu opinii i poglądów między przedstawicielami elit społecznych, gospodarczych i politycznych sąsiadujących krajów, poznaniu oraz przewyciężaniu podziałów, uprzedzeń i stereotypów między naszymi narodami.

Podczas spotkań eksperckich, organizowanych przez działające przy Fundacji **Warszawskie Biuro Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych** (European Council on Foreign Relations – ECFR), przedstawiano scenariusze dalszej integracji w ramach Unii Europejskiej, dyskutowano nad rolą sankcji w polityce zagranicznej UE, niemieckim modelem gospodarczym, roli Chin we współczesnym świecie, analizowano skuteczność unijnych sankcji, oraz oceniano efektywność polityki zagranicznej państw członkowskich Unii.

W ramach regionalnego programu **Przeciwdziałania Uzależnieniom**, kontynuowaliśmy upowszechnianie polskich doświadczenia i osiągnięć w dziedzinie terapii alkoholizmu i narkomanii w krajach Europy Wschodniej i dawnego ZSRR. Zajmowaliśmy się również szkoleniami dotyczącymi reedukacji sprawców przemocy domowej, popularyzowaliśmy wiedzę o uzależnieniach i metodach terapii opartych na partnerstwie profesjonalistów z grupami wzajemnej pomocy takimi jak AA czy Al-Anon.

W programie **Równe Szanse** kolejny rok wspieraliśmy inicjatywy mające na celu wyrównywanie edukacyjnych szans dzieci i młodzieży z niezamożnych rodzin. Trzydzieści siedem organizacji lokalnych, prowadzących programy stypendialne dla młodzieży szkolnej, otrzymało od nas dotacje w wysokości ponad 520 tysięcy złotych. Środki te, powiększone o fundusze zebrane przez organizacje, pozwoliły na ufundowanie 779 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. Finansowanie tego programu możliwe było dzięki darowiznom osób i firm oraz dzięki wpłatom 1% podatku dochodowego.

W minionym roku prowadziliśmy 8 funduszy powierzonych. Większość z nich koncentrowała się na pomocy stypendialnej dla absolwentów szkół średnich z niezamożnych środowisk (Fundusze: **Małgorzaty Szejnert, Rodziny Gavellów, im. Iwony Winiarskiej-Feleszko, „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka**). Z Funduszu **im. Beaty Pawlak** ufundowaliśmy po raz jedenasty nagrodę Jej imienia dla autorów publikacji na temat innych kultur, religii i cywilizacji. W Funduszu **im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj”** gromadziliśmy środki na wsparcie amatorskich chórów. Kapituła Funduszu stypendialnego **Janiny i Tomasza Maczugów** przyznała po raz pierwszy stypendia absolwentom liceów w Wadowicach i Nowym Sączu

W sumie w minionym roku przekazaliśmy 214 dotacji na łączną kwotę blisko 8,1 miliona złotych. Na realizację własnych projektów wydaliśmy 4,2 miliona złotych.

Rada

Przewodniczący

prof. dr hab. Marcin Król

Wydział Stosowanych Nauk Społecznych
i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego

Członkowie

Jan Krzysztof Bielecki

przewodniczący Rady Gospodarczej przy Premierze RP

Bogdan Borusewicz

marszałek Senatu RP

Agnieszka Holland

reżyserka, prezydent Polskiej Akademii Filmowej

Olga Krzyżanowska

lekarz

Helena Łuczywo

redaktorka, współzałożycielka wydawnictwa Agora S.A.

† prof. Krzysztof Michalski

rektor Instytutu Nauk o Człowieku w Wiedniu

dr Andrzej Olechowski

wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku Handlowego

prof. Zbigniew Petczyński

Pembroke College, Uniwersytet Oksfordzki

prof. Andrzej Rapaczyński

Szkoła Prawa, Uniwersytet Columbia

prof. Hanna Suchocka

ambasador RP przy Stolicy Apostolskiej
(członkostwo zawieszono na czas pełnienia
misji dyplomatycznej)

Henryk Woźniakowski

wydawca, prezes SIW Znak

Zarząd

Prezes

Aleksander Smolar

politolog

Członkowie

dr hab. Klaus Bachmann

politolog, Instytut Nauk Politycznych
Szkoly Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie

Nathalie Bolgert

konsultantka, specjalistka ds. organizacji pozarządowych,
nauczycielka historii

Miroslaw Czech

publicysta, komentator polityczny *Gazety Wyborczej*

Szymon Gutkowski

dyrektor generalny agencji reklamowej DDB Warszawa

dr Irena Herbst

ekonomistka, adiunkt w Szkole Głównej Handlowej

prof. Radosław Markowski

socjolog, Instytut Studiów Politycznych PAN

dr Karolina Wigura

socjolożka, adiunkt w Instytucie Socjologii UW

prof. Andrzej Ziabicki

chemik, Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN

Zespół

Dyrektor

Ewa Kulik-Bielińska

Sekretariat

Magdalena Brzozowska

Anna Jakubik

Informacja i promocja

Kaja Kulesza (urlop wychowawczy)

Anna Plewicka-Szymczak

Programy

Obywatele dla Demokracji

Anna Rozicka, dyrektor

Alicja Garlińska-Cieślak, kierownik

Anna Koziół, kierownik

Sylwia Sobiepan, kierownik

Zuzanna Cichowska

Katarzyna Dumańska

Justyna Frydrych

Ingeborga Janikowska-Lipszyc

Aneta Kluszczyńska

Magdalena Pocheć

Joanna Pietruszka

Anna Romańczyk

Justyna Szolajska

Alina Wasilewska

Demokracja w Działaniu

Anna Rozicka, dyrektor

Alicja Garlińska-Cieślak

Ingeborga Janikowska-Lipszyc

Sylwia Sobiepan

Koalicje Obywatelskie

Sylwia Sobiepan

Równe Szanse i Fundusze Powierzone

Agnieszka Zowczak

Dla Białorusi

Łukasz Byrski

Debaty

Piotr Kosiewski

Masz Głos, Masz Wybór

Joanna Załuska, dyrektor

Magdalena Pieczyńska

Olga Skarżyńska

Otwarta Europa

Jakub Benedyczak

Joanna Fomina (urlop wychowawczy)

Tomasz Horbowski

Piotr Kosiewski

Krzysztof Mrozek

Przeciw Korupcji

Grzegorz Makowski, dyrektor

Grażyna Czubek

Grażyna Kopińska, ekspert

Anna Stokowska (od października)

Anna Wojciechowska-Nowak

Przeciwdziałanie Uzależnieniom

Ewa Woydytło-Osiatyńska, dyrektor

Małgorzata Prejzner

Warszawskie Biuro ECFR

Piotr Buras, dyrektor

Marta Makowska

Księgowość i finanse

Alina Muzińska, dyrektor

Ilona Dmowska-Wołoszyn

Elżbieta Muras

Administracja

Grażyna Fiszer-Rutkowska, dyrektor

Anna Cybulska

Karolina Płatek (urlop wychowawczy)

Andrzej Wydrych

Tomasz Ostrowski, administrator sieci

Nasi darczyńcy

Działania w roku 2013 prowadziliśmy dzięki dotacjom i darowiznom przekazanym nam przez polskie i zagraniczne instytucje prywatne i rządowe oraz osoby prywatne, a także dzięki wpłatom 1% podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze środków własnych. Radą i pomocą w prowadzonych przez nas działaniach wspierały nas zarówno instytucje, jak i osoby prywatne.

Działalność programowa finansowana była w dużej części ze środków otrzymanych z Fundacji Społeczeństwa Otwartego (Open Society Foundations). Z kilkuletniej dotacji Fundacji Charlesa Stewarta Motta wspieraliśmy koalicje pozarządowe działające w krajach wschodnich. W połowie roku podpisaliśmy umowę z Biurem Mechanizmów Finansowych w Brukseli na prowadzenie trzyletniego dotacyjnego programu o budżecie 150 milionów złotych, finansowanego z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (czyli tzw. Funduszy EOG). Celem programu jest zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym, wzmocnienie udziału organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz sprawiedliwości społecznej, demokracji i zrównoważonego rozwoju.

Projekty wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży finansowaliśmy w minionym roku z wpłat 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, z wieczystego Funduszu Małgorzaty Szejnert, z Funduszu Rodziny Gavellów, z darowizny Fundacji Agory, a także z darowizn darczyńców indywidualnych i firm. Z Funduszu Beaty Pawlak sfinansowaliśmy kolejny raz nagrodę Jej imienia. Ze środków zgromadzonych w trzech funduszach powierzonych: im. Iwony Winiarskiej-Feleszko, Janiny i Tomasza Mauczugów i „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka wypłacaliśmy stypendia dla młodzieży akademickiej. Z Funduszu im. Staszka Jonczyka „Śpiewaj” wspieraliśmy działalność amatorskich chórów.

Wszystkim naszym darczyńcom: osobom, firmom i instytucjom serdecznie dziękujemy! Dziękujemy setkom osób, które obdarzyły nas zaufaniem, przekazując 1% swojego podatku na działania naszej Fundacji. Dzięki Waszemu wsparciu możemy pomagać innym.

Dziękujemy firmom i instytucjom, które przekazały nam pomoc rzeczową i niematerialną oraz ekspertom i konsultantom, którzy służyli nam *pro bono* fachową radą i pomocą. Gorąco dziękujemy agencji Albert Lumberjacker za pomoc w przygotowaniach materiałów promocyjnych programu *Masz Głos, Masz Wybór* oraz kampanii promocyjnych programu *Równe Szanse*, domowi mediowemu MEC za nieocenioną pomoc w kontaktach z mediami.

Pragniemy wyrazić swoją wdzięczność wszystkim, którzy w roku minionym pomogli nam w kampanii pozyskiwania wpłat 1% podatku dochodowego oraz promocji programu Równe Szanse. Za użyczenie bezpłatnych powierzchni reklamowych i czasów emisyjnych serdecznie dziękujemy: Radiu Lublin; tytułom prasowym: „21. Wiek”, „Dobre Rady”, „Kropka TV”, „Magazyn Think Tank”, „Postępy Biochemii”, „Przegląd Techniczny”, „Wiedza i Życie”, „Zwierciadło”; sieciom i portalom: Adwords, AdIvice, Evolution Media, Filmweb, o2.pl, pracuj.pl, społeczności.pl, tvn.pl. Pragniemy także podziękować: Sebastianowi Cybulskiemu i Justynie Gardzińskiej za użyczenie głosów w reklamie radiowej zachęcającej do przekazywania 1% Fundacji.

Za udostępnienie *pro bono* powierzchni reklamowej dla kampanii *Ufunduj stypendium i Zostań świątecznym aniołem* dziękujemy spółce Agora S.A., tytułom prasowym: „Kropka TV”, „Pani Domu”, „Przyjaciółka”, „Puls Biznesu” oraz portalom i sieciom: pracuj.pl, społeczności.pl, filmweb.pl, o2, IDMnet, gadu-gadu.pl, Goldbach Audience, AtMedia Online, Edi-Net, Glossy Media, AxelSpringer, onet.pl, Online Advertising Network (OAN), wp.pl, parenting.pl, gazeta.pl.

Mariuszowi Gąsiewskiemu i Przemysławowi Modrzewskiemu za zorganizowanie zbiórki darowizn na rzecz programu *Równe Szanse* wśród uczestników konferencji SEMcamp.

Serdeczne podziękowania kierujemy do współpracowników i wolontariuszy naszej Fundacji: Monice Kądzielei, Alicji Motyce, Elżbiecie Nogał, Jackowi Urbańskiemu i Małgorzacie Wołyńskiej za pomoc w programie *Równe Szanse*; Katarzynie Furtak, Justynie Kani, Zofii Penzie, Karolinie Tejchman i Annie Tomczuk za pomoc przy organizacji akcji *Masz Głos, Masz Wybór*.

Dziękujemy Mateuszowi Damięckiemu za udział w Gali Super Samorząd 2012.

Dziękujemy osobom, które pomagały w programie *Otwarta Europa*: Bogumile Berdychowskiej, Oli Hnatiuk i Andrijowi Portnowowi za pomoc w merytorycznym przygotowaniu spotkań Forum Polska-Ukraina, Andrzejowi Friszke za bezpłatne udostępnienie tekstu wystąpienia. Grzegorzowi Pacowi za prowadzenie debaty *Wołyń i pojednanie*, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie za udostępnienie praw do zdjęć prac artystów, które zostały opublikowane w dodatku do „Tygodnika Powszechnego” *Oblicza Rosji* oraz w publikacji *Pamięć i pytania o tożsamość*. Fundacji Tygodnika Powszechnego za promocję dodatku *Oblicza Rosji* na łamach pisma.

Dziękujemy Joannie Szczepkowskiej za lekturę prozy Beaty Pawlak podczas uroczystości wręczenia Nagrody Jej imienia i Justynie Sobolewskiej za prowadzenie dyskusji towarzyszącej tej uroczystości.

Obywatele dla Demokracji

Program, realizowany we współpracy z Polską Fundacją Dzieci i Młodzieży i zaplanowany na okres od lipca 2013 do grudnia 2016, jest finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (z tzw. Funduszy EOG), przekazanych przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię. Poza Polską, programy dla organizacji pozarządowych finansowane z Funduszy EOG funkcjonują jeszcze w 14 krajach Unii Europejskiej: Bułgarii, Cyprze, Czechach, Estonii, Grecji, Hiszpanii, Litwie, Łotwie, Malcie, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Słowenii i na Węgrzech.

Celem programu jest zwiększenie udziału obywateli w życiu publicznym, upowszechnianie wartości demokratycznych i praw człowieka, rozwój działalności rzeczniczej i kontroli obywatelskiej, wspieranie grup narażonych na wykluczenie, wzmocnienie kondycji organizacji pozarządowych i tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi trzeciego sektora. Program przywiązuje też dużą wagę do takich kwestii jak: zwalczanie mowy nienawiści, przestępstw z nienawiści i ekstremizmów, przeciwdziałanie zjawiskom rasizmu i ksenofobii, homofobii i antysemityzmu, molestowaniu seksualnemu, przemocy wobec kobiet i handlowi kobietami, problemom mniejszości romskiej oraz promocji tolerancji i porozumienia między kulturami.

Podstawową formą działania programu jest udzielanie dotacji na projekty prowadzone przez organizacje pozarządowe. Wsparcie oferowane jest w trybie konkursowym na trzy rodzaje projektów:

- **projekty tematyczne**, umożliwiające realizację działań w ramach pięciu obszarów tematycznych: partycypacja publiczna, kontrola obywatelska, zwalczanie dyskryminacji, przeciwdziałanie wykluczeniu, dzieci i młodzież
- **projekty systemowe**, służące wzmocnieniu i podniesieniu jakości funkcjonowania całego sektora pozarządowego lub jego poszczególnych „branż”
- **współpracę dwustronną**, działania służące nawiązaniu i wzmocnieniu współpracy między organizacjami pozarządowymi z Polski a Norwegią, Liechtensteinem i Islandią

Ponadto, w ramach programu prowadzone są działania uzupełniające, służące wymianie doświadczeń między organizacjami realizującymi projekty wspierane z Funduszy EOG w Polsce i w pozostałych 14 krajach UE oraz wzmocnieniu inicjatyw dotyczących przeciwdziałania ksenofobii i dyskryminacji.

Intensywne przygotowania do uruchomienia programu trwały od czerwca. W lecie udostępniona została strona internetowa www.ngofund.org.pl, a 18–19 września w Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie odbyła się uroczysta inauguracja programu. W dwudniowej konferencji połączonej z warsztatami dla na temat obszarów programowych i zasad ubiegania się o dotacje, wzięło udział ponad 350 przedstawicieli organizacji pozarządowych z całej Polski oraz ponad 20 przedstawicieli organizacji z Islandii i Norwegii.

We wrześniu otwarty został konkurs na **projekty tematyczne** (rozstrzygnięcie nastąpi w lutym 2014 roku), a w październiku – na **projekty systemowe** (rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w marcu 2014 roku). Od września przyjmowaliśmy też wnioski o dotacje na nawiązanie **dwustronnej współpracy** i przygotowanie wspólnych projektów z partnerami z Norwegii, Islandii lub Liechtensteinu. Do końca roku otrzymaliśmy **52 wnioski od 45 organizacji**. Dotacje zostały przyznane **9 organizacjom**.

W ramach działań uzupełniających w 2013 roku wspieraliśmy prace polskiej Kampanii przeciwko Mowie Nienawiści w Internecie, która jest częścią młodzieżowej kampanii Rady Europy *No Hate Speech Movement*. 19–20 września 2013 odbyły się warsztaty dla blogerów przeciwko mowie nienawiści w Internecie, w których wzięło udział 20 młodych aktywistów z całego kraju. Członkowie zespołu programu wzięli też udział w kilku międzynarodowych wydarzeniach poruszających temat dyskryminacji i mowy nienawiści: w konferencji Kampanii No Hate Speech Movement organizowanej przez Radę Europy w Strasburgu, w konferencji *Combating hate crime in the EU: Giving victims a voice and a face* w Wilnie organizowanej przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej, w konferencji *Gender and Minorities Mainstreaming* w Rydze, organizowanej przez Litewskiego Operatora Funduszy EOG dla NGO oraz w konferencji *Hate Speech and the Role of Civil Society* w Sofii.

Program finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i funduszy Fundacji Batorego.

Dotacje	190 992,74 zł
Działania uzupełniające oraz działania związane z uruchomieniem programu i jego realizacją	1 297 822,12 zł
Razem koszty programu	1 488 744,86 zł

Dotacje na nawiązanie współpracy i przygotowanie projektów partnerskich

Alivia – Fundacja Onkologiczna Osób Młodych, Warszawa

Partner: Kraftur Cancer Foundation, Islandia

Przygotowanie projektu dotyczącego kontrolowania dostępności badań obrazowych służących profilaktyce i leczeniu chorób onkologicznych w ramach publicznej opieki zdrowotnej (I rata z dotacji w wysokości 17 050 zł). **15 345 zł**

Fundacja Centrum Rozwoju Kultury i Edukacji, Poznań

Przeprowadzenie wizyt studyjnych w norweskich organizacjach zajmujących się edukacją obywatelską dzieci i młodzieży. W ramach wizyty Fundacja planuje znaleźć partnera do planowanego projektu (I rata z dotacji w wysokości 19 255 zł). **7 000 zł**

Fundacja Court Watch Polska, Toruń

Partner: Konfliktraadet, rządowa agencja ds. mediacji przy Ministerstwie Spraw Społecznych Norwegii

Przygotowanie wspólnego wniosku na realizację pilotażowego projektu polskiej wersji community court – „sądu społeczności”(I rata z dotacji w wysokości 20 557 zł). **18 501 zł**

Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich (INSPRO), Łódź

Partner: Citizens Foundation, Islandia

Zdobycie wiedzy na temat metod działania islandzkich organizacji i instytucji w budowaniu narzędzi demokracji bezpośredniej w celu przygotowania wspólnego projektu (I rata z dotacji w wysokości 33 100 zł). **21 348 zł**

Fundacja Polski Instytut Myśli Gospodarczej, Warszawa

Partner: Uniwersytet w Oslo, Norwegia

Nawiązanie współpracy z Uniwersytetem w Oslo w celu wypracowania rozwiązań usprawniających wystuchania publiczne w Polsce (I rata z dotacji w wysokości 30 550 zł). **27 495 zł**

Fundacja Przyjazny Dom im. Stanisława Jabłonki, Warszawa

Partner: Bruduheimar „World of Puppets”, Islandia

Współpraca (wizyty studyjne w Polsce i Islandii) nad przygotowaniem wspólnego projektu dotyczącego uwrażliwiania dzieci i młodzieży na problem dyskryminacji osób z niepełnosprawnością intelektualną (I rata z dotacji w wysokości 43 300 zł).

38 970 zł

Stowarzyszenie „Uczeń”, Szczytno

Partner: Grunnskólinn Álfhólsskóli z Álfhólsvégi, Islandia

Przygotowanie wspólnego projektu dotyczącego edukacji dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, przeciwdziałania zjawiskom ksenofobii, homofobii, rasizmu, antysemityzmu, dyskryminacji oraz promowania tolerancji i szacunku dla odmienności (I rata z dotacji w wysokości 26 682 zł).

24 228 zł

Stowarzyszenie Koalicja KARAT, Warszawa

Partner: Center for Knowledge and Gender Equality (KUN), Norwegia

Spotkanie przygotowawcze w celu zaplanowania wspólnego projektu, dotyczącego monitorowania dyskryminacji ze względu na płeć (I rata z dotacji w wysokości 4 590 EUR).

17 335,74 zł

Stowarzyszenie Kongres Kobiet, Warszawa

Partner: Center for Gender Equality, Islandia

Współpraca nad koncepcją wspólnego projektu dotyczącego nierównego udziału kobiet i mężczyzn w życiu publicznym w Polsce (I rata z dotacji w wysokości 23 000 zł).

20 700 zł

Demokracja w Działaniu

Celem programu jest upowszechnianie postaw obywatelskiej odpowiedzialności za jakość polskiej demokracji i zwiększenie udziału obywateli i organizacji pozarządowych w życiu publicznym. Wspieramy fundacje i stowarzyszenia, które prowadzą działania dotyczące: wpływania na kształtowanie polityk publicznych; włączania obywateli w procesy podejmowania decyzji przez władze lokalne; nadzorowania instytucji publicznych oraz przeciwdziałania dyskryminacji.

W 2013 roku przekazane zostały dotacje 26 organizacjom wybranym w jesiennej edycji konkursu dotacyjnego prowadzonego w 2012 roku. W tym konkursie otrzymaliśmy 224 listy intencyjne, 36 organizacji zostało zaproszonych do złożenia pełnego wniosku.

Z projektów wspieranych w 2013 roku osiem związanych jest z wpływaniem na polityki publiczne w różnych dziedzinach. Sześć organizacji otrzymało dotacje na działania angażujące obywateli do udziału w procesach podejmowania decyzji przez władze lokalne. Działania te – opierające się przede wszystkim na różnych formach konsultacji społecznych – prowadzone są wokół konkretnych spraw, takich jak np.: zagospodarowanie przestrzeni miejskiej (Białystok, Kraków) czy wykorzystanie części budżetu dzielnic (Kraków, Lublin). Kolejną grupę naszych grantobiorców stanowią organizacje, które realizują działania „strażnicze”. Otrzymały one dotacje m.in. na monitorowanie funkcjonowania sądów oraz na nadzorowanie różnych aspektów działania władz lokalnych (np. w zakresie przeciwdziałania przemocy czy organizacji transportu publicznego). Dwie dotacje przekazaliśmy organizacjom zajmującym się przeciwdziałaniem ksenofobii i dyskryminacji grup mniejszościowych.

Dotacje przekazaliśmy też dwóm organizacjom partnerskim, które pomagają nam w realizacji programu: Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” na działania służące wymianie wiedzy i doświadczeń na temat partycypacji obywatelskiej oraz Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska na upowszechnianie wiedzy i doświadczeń o metodach obywatelskiego nadzoru.

Kontynuowaliśmy upowszechnienie wybranych projektów realizowanych przez grantobiorców programu wśród uczestników akcji Masz Głos Masz Wybór. Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS, Pracownia Zrównoważonego Rozwoju oraz Sieć Obywatelska Watchdog Polska przygotowały scenariusze działań i pomagały lokalnym uczestnikom akcji w realizacji tych działań (działania i dotacje opisane w programie *Masz Głos, Masz Wybór*).

W połowie 2013 roku program został zawieszony w związku z uruchomieniem nowego czteroletniego programu *Obywatele dla Demokracji* o zbliżonym zakresie tematycznym, finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (tzw. *Funduszy EOG*).

W 2013 roku program był finansowany z dotacji Fundacji Społeczeństwa Otwartego (2 604 115,90 zł) oraz ze środków własnych Fundacji Batorego.

Dotacje	2 720 180,33 zł
Koszty realizacji	228 914,18 zł
Razem koszty programu	2 949 094,51 zł

Dotacje

Wpływanie na polityki publiczne

Fundacja Centrum PPP, Warszawa

Opracowanie i promocja „Raportu o PPP” przedstawiającego najważniejsze bariery rozwoju Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz strategię upowszechniania tej formy realizacji zadań publicznych. 97 882,45 zł

Fundacja Feminoteka, Warszawa

Działania na rzecz wprowadzenia systemowych rozwiązań dotyczących przeciwdziałania przemocy seksualnej (procedury postępowania z ofiarami gwałtów, szkolenia dla służb zajmujących się poszkodowanymi, tryb ścigania przestępstwa zgwałcenia) oraz akcja informacyjna o problemie stereotypowego postrzegania przemocy seksualnej. 100 000 zł

Fundacja po Drugie, Warszawa

Działania na rzecz utworzenia w placówkach resocjalizacyjnych dla niepełnoletnich matek dziewcząt (Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze, zakłady poprawcze) oddziałów dla matek z dziećmi. 69 500 zł

Grupa Zagranica, Warszawa

Monitorowanie i współtworzenie polityki państwa w zakresie współpracy rozwojowej, wspierania działań demokratyzacyjnych i edukacji globalnej oraz badanie efektywności wydatkowania środków publicznych przeznaczanych na te cele. 90 000 zł

Instytut Systemów, Stare Babice

Zainicjowanie społecznej wielośrodowiskowej dyskusji nad stanem nauki w Polsce: cykl debat prowadzących do sformułowania Paktu dla Nauki. 96 000 zł

Koalicja Karat, Warszawa

Działania na rzecz poprawy przestrzegania prawa do legalnego przerywania ciąży we współpracy z organizacjami pozarządowymi i Komitetem ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW); opracowanie raportu dla CEDAW w sprawie stosowania w praktyce zapisów obowiązującej ustawy. 56 600 zł

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Warszawa

Działania na rzecz rozwiązań ułatwiających wykorzystywanie funduszy europejskich 2014-2020 przez III sektor oraz zapewnienie szerszego udziału organizacji pozarządowych w konsultacjach społecznych (kontynuacja działań wspieranych w 2011 i 2012 roku). 129 500 zł

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Ukrytymi Niepełnosprawnościami im. Hansa Aspergera Nie-Grzeczne Dzieci, Warszawa

Działania na rzecz prawnych gwarancji przekazywania subwencji oświatowej do placówki, w której kształci się dziecko z orzeczeniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych; opracowanie narzędzia internetowego umożliwiającego rodzicom i dyrektorom szkół samodzielne działanie w interesie ucznia z niepełnosprawnością (kontynuacja działań dotowanych od 2009 roku). 60 000 zł

Włączanie obywateli w procesy podejmowania decyzji przez władze lokalne

Fundacja tu obok, Lublin

Opracowanie społecznego projektu zagospodarowania doliny Czechówki w lubelskiej dzielnicy Wieniawa: otwarte spotkania konsultacyjne, prace warsztatowe mieszkańców z wykorzystaniem metody *charrette*, przeprowadzenie konkursu architektonicznego na koncepcję zagospodarowania terenu na podstawie wytycznych opracowanych przez mieszkańców (uzupełnienie dotacji w wysokości 40 000 zł przekazanej w 2012 roku). 5 000 zł

Fundacja Wolności, Lublin

Włączenie mieszkańców dzielnicy Rury w Lublinie w podejmowanie decyzji o podziale środków z rezerwy celowej budżetu miasta: akcja informacyjna, spotkania dla mieszkańców i pomoc w opracowywaniu ich propozycji do budżetu, wybór projektów poprzez głosowanie wszystkich zainteresowanych mieszkańców. 27 000 zł

Pracownia Zrównoważonego Rozwoju, Toruń

Zainicjowanie dialogu obywatelskiego na temat planowanego wydobycia gazu łupkowego w gminie Mikołajki Pomorskie z udziałem przedstawicieli mieszkańców, inwestora, wojewody i Ministerstwa. 100 000 zł

Stowarzyszenie Kraków Miastem Rowerów, Kraków

Konsultacje społeczne w 5 dzielnicach Krakowa dotyczące planowania infrastruktury drogowej przyjaznej dla pieszych, dzieci, rowerzystów i niepełnosprawnych. 77 767,21 zł

Stowarzyszenie Kreatywne Podlasie, Białystok

Wypracowanie społecznej koncepcji zagospodarowania ulicy Węglowej - terenu po wojskowych magazynach w Białymstoku na podstawie badania opinii mieszkańców, pracy grup roboczych i otwartej debaty. 100 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Kapitału Społecznego Pracownia Obywatelska, Kraków

Włączenie mieszkańców Krakowa w podejmowanie decyzji o podziale środków z budżetów dzielnicowych – pilotaż w trzech dzielnicach: akcja informacyjna, spotkania dla mieszkańców i urzędników, pomoc w opracowywaniu propozycji do budżetu, wybór projektów poprzez głosowanie wszystkich zainteresowanych mieszkańców. 99 700 zł

Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Bona Fides, Katowice

Działania przygotowujące mieszkańców dwóch katowickich osiedli do udziału w procesach podejmowania decyzji ich dotyczących (*community organizing*). 49 000 zł

Udostępnianie informacji o działaniach instytucji i osób publicznych

Stowarzyszenie 61, Warszawa

Prowadzenie i rozwój serwisu MamPrawoWiedziec.pl oraz przygotowanie eksperckich opracowań bazujących na danych zgromadzonych w serwisie. 150 000 zł

Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa

Prowadzenie i rozwój serwisu MojaPolis.pl prezentującego dane publiczne opisujące efekty działań administracji publicznej szczebla rządowego i samorządowego oraz przygotowanie eksperckich opracowań bazujących na danych zgromadzonych w serwisie. 150 000 zł

Nadzorowanie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości oraz innych instytucji publicznych

Fundacja Court Watch Polska, Toruń

Obywatelski monitoring funkcjonowania sądów rejonowych i okręgowych, udoskonalanie narzędzi wspomagających funkcjonowanie ruchu court watch w Polsce i działania na rzecz jawności rozpraw (kontynuacja działań wspieranych od 2010 roku). 200 000 zł

Centrum Analiz Ekonomicznych CenEA, Szczecin

Monitorowanie propozycji zmian w systemie podatków i świadczeń proponowanych przez decydentów w latach 2013–2014 oraz przygotowywanie komentarzy przedstawiających analizę skutków zmian dla polskich gospodarstw domowych (analiza SIMPL). 135 000 zł

Stowarzyszenie Studentów, Absolwentów i Przyjaciół KMISH UW- ProCollegio, Warszawa

Analiza zakresu informacji publicznej udostępnianej przez Kancelarię Sejmu i Kancelarię Senatu na temat wydatków i działalności biur poselskich i senatorskich; działania prawne na rzecz stwierdzenia obowiązku udostępniania przez parlamentarzystów informacji publicznej o działalności ich biur w terenie. 30 000 zł

Nadzorowanie władz lokalnych

Fundacja Pozytywnych Zmian, Bielsko-Biała

Reagujemy – monitoring praktyk instytucji publicznych w 167 gminach województwa śląskiego w zakresie pomocy kobietom doświadczającym przemocy i stosowania przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i działania na rzecz usprawnienia systemu pomocy. 100 000 zł

Stowarzyszenie Gmina Bochnia dla Wszystkich, Bochnia

Monitoring działań Urzędu Gminy Bochnia w zakresie rozbudowy kanalizacji na terenie gminy Bochnia, podejmowanie interwencji i w razie wykrycia nieprawidłowości. 20 000 zł

Stowarzyszenie Kieleckie Inwestycje, Kielce

Monitoring instytucji odpowiedzialnych za inwestycje drogowe i organizację transportu publicznego w Kielcach; działania Kieleckiego Rzecznika Osób Niezmotoryzowanych na rzecz poprawy sytuacji pieszych, rowerzystów i pasażerów komunikacji miejskiej zgodnie z miejską strategią zrównoważonego rozwoju. 30 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Kobiet Victoria, Rzeszów

Monitoring stosowania wybranych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez instytucje publiczne odpowiedzialne za funkcjonowanie systemu pomocy kobietom – ofiarom przemocy w 160 gminach województwa podkarpackiego. 130 000 zł

Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw Nasza Natura, Ignatki Osiedle

Monitoring Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku w zakresie prac melioracyjnych i usuwania skutków powodzi; podejmowanie interwencji w razie wykrycia nieprawidłowości o negatywnych konsekwencjach dla mieszkańców i środowiska naturalnego. 73 000 zł

Badanie, monitorowanie i reagowanie na różne aspekty dyskryminacji**Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć, Kraków**

Badanie sytuacji bezpaństwowców w Polsce oraz działania na rzecz zmian przepisów regulujących ich status i sytuację życiową. 63 500 zł

Stowarzyszenie Teatralne Dom na Młynowej Teatr TrzyRzeczce, Białystok

Przeciwdziałanie ksenofobicznym i rasistowskim incydenantom w Białymstoku: akcja katalogowania przez mieszkańców znaków nienawiści pojawiających się w przestrzeni publicznej, happeningi i akcje informacyjne. 36 000 zł

Organizacje partnerskie**Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia, Warszawa**

Laboratorium Partycypacji Obywatelskiej – organizowanie seminariów i warsztatów służących pogłębieniu wiedzy i wymianie doświadczeń na temat partycypacji; działania rzecznicze służące wdrożeniu Kodeksu Konsultacji; wypracowanie polskiego standardu budżetu partycypacyjnego; organizacja pierwszego, ogólnopolskiego Forum Partycypacji; prowadzenie portalu PartycypacjaObywatelska.pl; wydawanie publikacji (kontynuacja). 150 000 zł

Sieć Obywatelska Watchdog Polska, Warszawa

„Mocna straż” – prowadzenie portalu watchdog.org.pl, organizowanie spotkań lokalnych służących pogłębieniu wiedzy na temat kontroli społecznej i podsumowanie pilotażu monitoringu gminnych wydatków na sport (kontynuacja). 150 000 zł

Pozostałe dotacje**Dom i Biblioteka Sichowska im. Krzysztofa i Zofii Radziwiłł sp. z o.o., Rytwiany**

Konferencja „Postać i dzieło Anny Radziwiłł na tle dylematów edukacyjnych naszych czasów” 15 800 zł

Fundacja Tygodnika Powszechnego, Kraków

Wydanie specjalnego dodatku do „Tygodnika Powszechnego” – „Krzysztof Michalski – pożegnanie”. 5 000 zł

Instytut Spraw Publicznych, Warszawa

Wydawanie kwartalnika „Trzeci Sektor” w latach 2013–2015. 90 000 zł

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Warszawa

Przeprowadzenie kampanii informującej i promującej, jak mądrze przekazać swój 1% podatku – rozpowszechnienie instrukcji przekazania 1% w Internecie i mediach oraz realizacja spotu telewizyjnego. 21 340 zł

Związek Ukraińców w Polsce, Warszawa

„Społeczna Akcja Pojednania” – społeczne obchody 70. rocznicy wydarzeń na Wołyniu: uroczystości na mogiłach polskich i ukraińskich ofiar konfliktu z okresu drugiej wojny światowej w Porycku/Pawliwce (Wotyń) i Sahryniu (Lubelszczyzna), seminarium „Do zjednoczonej Europy – pojednani” na Uniwersytecie im. Łesi Ukrainki w Łucku oraz pokaz spektaklu „Dekalog /Aporia 43/47” w tamtejszym teatrze. 12 590,67 zł

Koalicje Obywatelskie

Program prowadzony był w latach 2008–2013 z inicjatywy i przy udziale finansowym Fundacji Charlesa Stewarta Motta. Jego celem było wzmocnienie koalicji organizacji pozarządowych, które działają w jednym z krajów wyszehradzkich (Czechy, Polska, Słowacja, Węgry) i które – angażując w swoje działania na rzecz dobra wspólnego szersze grupy obywateli – podejmują się rzecznictwa interesów społeczeństwa obywatelskiego oraz wpływania na kształt polityki władz publicznych. Rok 2013 był ostatnim rokiem jego działalności.

Program oferował możliwość otrzymania trzyletnich dotacji na: wzmocnienie zasobów i potencjału organizacyjnego koalicji, zwiększenie profesjonalizacji i legitymizacji prowadzonych przez nie działań, budowę ich wiarygodności w środowisku pozarządowym wobec sektora publicznego i opinii publicznej, a także zwiększenie roli i udziału organizacji pozarządowych w dialogu obywatelskim. Koalicje mogły otrzymać dotacje w wysokości do 15 000 euro rocznie, na okres od roku do trzech lat. Przedłużenie finansowania na kolejne lata było uwarunkowane przyjęciem sprawozdania rocznego i planów działania na następny rok.

Podczas czterech lat funkcjonowania programu odbyły się dwie edycje konkursu dotacyjnego: w 2008 i 2010 roku. W pierwszej edycji konkursu 10 koalicji otrzymało promesę wsparcia na lata 2009–2011, w drugiej – 9 koalicji dostało obietnicę trzyletnich dotacji na lata 2011–2013. W 2011 roku zorganizowaliśmy dodatkowy konkurs adresowany do grupy imiennie zaproszonych organizacji. Promesę dwuletniego wsparcia na lata 2012–2013 otrzymały 4 organizacje. W 2013, ostatnim roku funkcjonowania programu, po przyjęciu merytorycznych i finansowych sprawozdań i planów działania na następne lata oraz po spotkaniach monitoringowych w Pradze, Bratysławie, Budapeszcie i Warszawie, 9 koalicji wybranych w drugiej edycji konkursu (4 z Czech, 3 z Węgier, 1 z Polski i 1 ze Słowacji) otrzymało dofinansowanie na trzeci rok działania. Cztery koalicje (2 z Polski i 2 ze Słowacji), wybrane w dodatkowym konkursie w 2011 roku dostały drugie roczne dotacje.

W efekcie działania programu 23 koalicje (7 z Czech, 6 ze Słowacji, po 5 z Węgier i Polski) otrzymało wsparcie instytucjonalne na kwotę 4 028 240,56 EUR. W grupie tej znalazło się 13 koalicji formalnych i 10 koalicji nieformalnych. Wszystkie prowadzą działania rzecznicze na poziomie lokalnym lub centralnym. Część z nich działa w interesie grup zmarginalizowanych i dyskryminowanych: migrantów, osób starszych, ubogich, niepełnosprawnych czy matek. Inne dążą do wprowadzenia zmian w politykach publicznych dotyczących takich dziedzin jak ochrona środowiska naturalnego, transport, polityka antydyskryminacyjna). Jeszcze inne monitorują działania władz pod kątem przestrzegania przejrzystości i odpowiedzialności w życiu publicznym (walka z korupcją na poziomie lokalnym, wydatkowanie funduszy europejskich, wprowadzanie zasad polityki równościowej, współpraca rozwojowa).

Dzięki otrzymanemu wsparciu większości koalicji udało się rozwinąć i udoskonalić wewnętrzną strukturę, procedury i sposób działania. 6 koalicji skupiło się na poprawie komunikacji wewnętrznej, uaktywnieniu bazy członkowskiej oraz wypracowaniu kodeksu etycznego. Dwie nieformalne koalicje dojrzały do przekształcenia się w organizacje zarejestrowane, pozostałe usprawniły i zdynamizowały swoje działania pozostając przy formule nieformalnej.

Na zakończenie programu zaoferowaliśmy grantobiorcom możliwość ubiegania się o dotacje w wysokości 6000 EUR na zorganizowanie w każdym kraju wyszehradzkim podsumowującego spotkania, poświęconego problematyce funkcjonowania koalicji, ich roli i znaczeniu w poszczególnych krajach i/lub na arenie międzynarodowej. Dotacje zostały przyznane w drodze konkursu trzem koalicjom: po jednej z Czech, Polski i Słowacji.

W 2013 roku program był finansowany z dotacji Fundacji C.S. Motta (885 657,67 zł) oraz ze środków własnych Fundacji Batorego.

Dotacje	887 157,77 zł
Koszty realizacji	60 697,40 zł
Razem koszty programu	947 855,17 zł

Dotacje

Czechy

Konsorcjum Organizacji Pracujących z Migrantami w Czechach (Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v České republice), Praga

Trzecia dotacja instytucjonalna dla koalicji, która działa na rzecz wprowadzenia odpowiednich regulacji prawnych służących integracji i poprawie sytuacji imigrantów. 15 000 EUR

Organizacji Obywatelska Nasi Politycy (Naši politici o.s.), Praga

Trzecia dotacja instytucjonalna dla nieformalnej koalicji czesko-słowackiej, która zajmuje się zbieraniem i upowszechnianiem informacji o politykach. 15 000 EUR

Organizacja Obywatelska Odnowa (Oživení s.o.), Praga

Trzecia dotacja instytucjonalna dla nieformalnej koalicji *Platforma Mniej Korupcji*, która monitoruje problemy związane z korupcją i konfliktem interesów we władzach lokalnych oraz działa na rzecz przejrzystości instytucji publicznych. 15 000 EUR

Centrum na rzecz Transportu i Energii CDE (Centrum pro dopravu a energetiku), Praga

Trzecia dotacja instytucjonalna dla nieformalnej *Czeskiej Koalicji Klimatycznej*, która skupia organizacje zajmujące się ekologią, pomocą rozwojową i humanitarną i podejmuje kwestie zmian klimatycznych. 15 000 EUR

Polska

Europejskie Stowarzyszenie Promocji Aktywności Ruchowej 50+, Warszawa

Trzecia dotacja instytucjonalna dla nieformalnej koalicji Forum 50+ Seniorzy XXI Wieku, która dąży do zmiany stereotypowego podejścia do osób starszych oraz działa na rzecz poprawy jakości ich życia. 15 000 EUR

Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego, Warszawa

Druuga dotacja instytucjonalna dla nieformalnej *Koalicji na rzecz Równych Szans*, która zajmuje się monitorowaniem procesów stanowienia prawa i praktyki stosowania prawa w zakresie przestrzegania praw człowieka oraz zasad równości i niedyskryminacji. 15 000 EUR

Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej, Warszawa

Druuga dotacja instytucjonalna dla nieformalnej *Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej*, która działa na rzecz wprowadzenia rzetelnej edukacji antydyskryminacyjnej do systemu edukacji formalnej w Polsce. 15 000 EUR

Słowacja

Przyjaciele Ziemi CEPA (Priatel'ia Zeme CEPA), Bratysława

Trzecia dotacja instytucjonalna dla nieformalnej koalicji *Niezależny Zespół ds. Monitoringu Funduszy UE*, która zajmuje się kontrolą programowania i wdrażania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. **15 000 EUR**

Platforma Pozarządowych Organizacji Rozwojowych na Słowacji (Platforma mimovládnych rozvojových organizácií PMVRO), Bratysława

Druga dotacja instytucjonalna dla koalicji, która skupia organizacje zajmujące się współpracą rozwojową i pomocą humanitarną. **15 000 EUR**

Związek Centrów Matek (Únie materských centier), Bratysława

Druga dotacja instytucjonalna dla koalicji, która aktywizuje matki na urloпах macierzyńskich, dając im szansę na wyjście z izolacji społecznej. **15 000 EUR**

Węgry

Węgierska Fundacja na rzecz Walki z Ubóstwem (Magyar Szegénységellenes Alapítvány), Budapeszt

Trzecia dotacja instytucjonalna dla nieformalnej koalicji *Węgierska Sieć przeciw Ubóstwu*, która reprezentuje interesy ludzi żyjących w ubóstwie i zajmuje się problemami dyskryminacji i społecznego wykluczenia. **15 000 EUR**

Węgierskie Stowarzyszenie Organizacji Pozarządowych na rzecz Zapobiegania Narkomanii i Zmniejszania Szkód (Magyar Drogprevenációs és Ártalomcsökkentő Szervezetek Szövetsége), Budapeszt

Trzecia dotacja instytucjonalna dla koalicji, która reprezentuje interesy organizacji członkowskich i działa na rzecz podniesienia skuteczności ich działania. **15 000 EUR**

Fundacja Centrum Informacyjne i Szkoleniowe Non Profit (Nonprofit Információs és Oktató Központ NIOK Alapítvány), Budapeszt

Trzecia dotacja instytucjonalna dla nieformalnej koalicji *Grupa Robocza na rzecz Odpowiedzialności i Zaufania*, która zajmuje się podniesieniem standardów działania organizacji korzystających z darowizn i przejrzystością wykorzystania środków. **15 000 EUR**

Spotkania podsumowujące

Czeska Federacja Transportu (Dopravní Federace), Praga

Spotkanie czeskich koalicji i organizacji pozarządowych (głównie ekologicznych) poświęcone wypracowaniu wspólnego stanowiska i zaplanowaniu działań w nowej sytuacji politycznej po wyborach. **6 000 EUR**

Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego, Warszawa

Spotkanie koalicji organizacji pozarządowych działających na rzecz równych szans i przeciw dyskryminacji z regionu Europy Środkowej i Wschodniej poświęcone wymianie doświadczeń i nawiązaniu współpracy. **6 000 EUR**

Fundacja na rzecz Reformy Socjalnej SOCIA (SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien), Bratysława

Konferencja na temat zadań i rodzajów koalicji oraz trzy warsztaty tematyczne organizacji ekologicznych, zajmujących się współpracą rozwojową oraz wspierających osoby niepełnosprawne. **6 000 EUR**

Równe Szanse i Fundusze Powierzone

Celem programu jest zwiększenie dostępu do edukacji młodzieży z niezamożnych środowisk, szczególnie z mniejszych miejscowości. Wspieramy organizacje pozarządowe, które prowadzą programy stypendialne adresowane do młodzieży szkolnej. Administrujemy też funduszami powierzonymi Fundacji przez firmy i osoby prywatne.

Równe Szanse

Od 2000 roku, wspieramy sieć organizacji, które: prowadzą lokalne programy stypendialne adresowane do uczniów szkół ponadpodstawowych pochodzących z niezamożnych środowisk, szczególnie z mniejszych miejscowości; środki na stypendia pozyskują z różnych źródeł (od władz samorządowych, lokalnego biznesu, indywidualnych darczyńców, ze zbiorów publicznych, z aukcji, z wpłat 1% itp.); współpracują ze stypendystami i angażują ich do pracy wolontariackiej na rzecz programu stypendialnego i lokalnej społeczności.

Programy stypendialne są prowadzone na podstawie opracowanych przez organizacje zasad i regulaminów, uwzględniających lokalne potrzeby i możliwości. Decyzje o przyznaniu stypendium są uzależnione od dobrych wyników w nauce, dochodu rodziny, zaangażowania na rzecz środowiska lokalnego lub innych osiągnięć. Stypendia w wysokości od 50 do 400 zł miesięcznie są przeznaczane na podręczniki, pomoce naukowe, opłacenie internatów, dodatkowe kursy, dojazdy do szkół itp.

Organizacjom oferujemy co roku możliwość uzyskania dotacji, których wysokość uzależniona jest od długości ich „stażu”: organizacje, które uczestniczą w programie ponad 10 lat, mogą uzyskać dotację w wysokości do 15 000 zł, pozostałe – w wysokości do 20 000 zł. Dotacja jest przekazywana wówczas, gdy organizacja przedstawi plan i zasady działania swojego programu stypendialnego oraz udokumentuje posiadanie dodatkowych funduszy, tak aby do kwoty przekazanej przez Fundację mogła dołożyć co najmniej taką samą sumę pochodzącą od innych darczyńców. Poza dotacjami oferujemy organizacjom udział w dorocznym spotkaniu, na którym omawiane są zasady i doświadczenia z prowadzenia programów stypendialnych, zbierania funduszy, współpracy z lokalnymi partnerami, mediami, wolontariuszami i stypendystami. Spotkanie służy prezentacji najnowszych badań o nierównościach edukacyjnych, dyskusji o sytuacji młodzieży i wykorzystaniu nowoczesnych technologii w pracy z młodymi ludźmi.

W roku 2013 w programie uczestniczyło **37** organizacji z 13 województw. Otrzymały one dotacje w łącznej wysokości **520 185 zł**. Środki te, powiększone o fundusze zebrane z innych źródeł, pozwoliły na ufundowanie stypendiów dla **779** uczniów na rok szkolny 2013/2014.

W 2013 roku program był finansowany z wpłat 1% podatku dochodowego od osób fizycznych (338 485 zł), z darowizn Fundacji Agory (100 000 zł), Fundacji Quo Vadis Rodziny Gavellów (48 200 zł), z dochodów z Funduszu Małgorzaty Szejnert (33 500 zł) oraz ze środków własnych Fundacji Batorego.

Fundusze Powierzone

Fundacja administruje funduszami powierzonymi jej przez firmy i osoby prywatne. Fundusze te przeznaczone są na wspieranie działań leżących w polu zainteresowania darczyńcy i zgodnych ze statutem Fundacji.

Fundusz Małgorzaty Szejnert

Fundusz utworzony w 2002 roku dzięki darowiźnie przekazanej przez Małgorzatę Szejnert. Dochody z inwestowania tego funduszu przeznaczamy co roku na pomoc dla dzieci i młodzieży.

W 2013 roku z Funduszu sfinansowaliśmy 4 dotacje dla organizacji, które prowadzą lokalne programy stypendialne w programie Równe Szanse w łącznej kwocie 33 500 zł.

Fundusz Rodziny Gavellów

Fundusz utworzony w 2010 roku z dorocznej darowizny Fundacji Quo Vadis Rodziny Gavellów z USA. Środki Funduszu przeznaczane są na stypendia dla uczniów pochodzących z niezamożnych środowisk i z mniejszych miejscowości w województwie świętokrzyskim.

W 2013 roku z Funduszu sfinansowaliśmy 3 dotacje dla organizacji w programie Równe Szanse w łącznej kwocie 48 200 zł.

Fundusz „Śpiewaj” im. Staszka Jonczyka

Fundusz utworzony w 2011 roku przez rodzinę tragicznie zmarłego Staszka Jonczyka, pasjonata muzyki chóralnej, aby wspierać amatorski ruch chórny, a przede wszystkim działania związane z doskonaleniem głosu i podnoszeniem umiejętności wokalnych członków zespołów. Fundusz jest zasilany darowiznami od osób indywidualnych oraz wpłatami 1% podatku dochodowego.

W 2013 roku sfinansowaliśmy 3 dotacje w łącznej kwocie 8 600 zł.

Fundusz im. Beaty Pawlak

Fundusz utworzony w 2003 roku z darowizny zapisanej w testamencie przez Beatę Pawlak, dziennikarkę i pisarkę, która zginęła w zamachu terrorystycznym na indonezyjskiej wyspie Bali 12 października 2002 roku. Ze środków Funduszu – zgodnie z życzeniem Ofiarodawczyni – została ustanowiona doroczna nagroda Jej imienia.

Laureatem jedenastej edycji Nagrody został Wojciech Górecki za książkę *Abchazja* (Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2013). Uroczystości wręczenia nagrody towarzyszyła dyskusja opisana w programie *Debaty Fundacji Batorego*.

Fundusz im. Iwony Winiarskiej-Feleszko

Fundusz został utworzony w 2008 roku przez przyjaciół i rodzinę tragicznie zmarłej prawniczki Iwony Winiarskiej-Feleszko. Fundusz zasilany jest darowiznami od osób indywidualnych oraz wpłatami 1% podatku dochodowego. Środki Funduszu przeznaczane są na stypendia dla studentów studiów dziennych państwowych uczelni warszawskich pochodzących z niezamożnych środowisk, mniejszych miast i małych miejscowości.

W roku 2013 z Funduszu przyznano 5 stypendiów na pierwszy rok studiów w wysokości 500 zł miesięcznie w łącznej kwocie 25 000 zł i jedno stypendium na drugi rok studiów w wysokości 400 zł miesięcznie w łącznej kwocie 3 600 zł.

Fundusz Janiny i Tomasza Maczugów

Fundusz został utworzony w 2012 roku przez Janinę i Tomasza Maczugów, ze środków zebranych dzięki licytacji ich księgozbioru, w celu wspierania młodych ludzi z niezamożnych rodzin, zamierzających studiować na polskich uczelniach państwowych na dziennych studiach licencjackich lub magisterskich. Środki Funduszu przeznaczane są na stypendia dla absolwentów 3 liceów z Wadowic i Nowego Sącza – miast, z którymi Fundatorzy związani są rodzinie.

W 2013 roku z Funduszu przyznano 4 stypendia na pierwszy rok studiów w wysokości 500 zł miesięcznie w łącznej kwocie 20 000 zł.

Fundusz „Rozwiń Skrzydła” im. J. i J. Putka

Fundusz został utworzony w 2011 roku przez Rodzinę Putków. Fundusz zasilany jest darowiznami i wpłatami 1% podatku dochodowego osób fizycznych, przekazywanymi przez członków Rodziny Putków oraz przez osoby, którym bliski jest cel przyświecający Funduszowi. Środki Funduszu przeznaczane są na stypendia dla młodych ludzi z rodzin o niskich dochodach, którzy bez pomocy stypendialnej nie zdecydowaliby się na podjęcie nauki na uczelniach wyższych. Ze środków Funduszu finansowane są stypendia „rekrutacyjne” (przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z ubieganiem się o przyjęcie na studia) oraz stypendia na pierwszy, drugi i trzeci rok studiów magisterskich lub licencjackich na polskich uczelniach państwowych.

W roku 2013 z Funduszu przyznano 28 stypendiów „rekrutacyjnych” w wysokości od 170 zł do 840 zł w łącznej kwocie 7 952 zł, 14 stypendiów na pierwszy rok studiów w wysokości 630 zł miesięcznie w łącznej kwocie 88 200 zł, 8 stypendiów na drugi rok studiów w wysokości od 350 zł miesięcznie do 380 zł miesięcznie w łącznej kwocie 27 090 zł oraz 7 stypendiów na trzeci rok studiów w wysokości od 350 zł miesięcznie do 410 zł miesięcznie w łącznej kwocie 23 670 zł. Razem rozdysponowano kwotę 146 912 zł.

Równe Szanse (dotacje)	520 185,00 zł
Fundusze Powierzone (dotacje, stypendia, nagroda)	196 032,28 zł
Koszty realizacji (w tym doroczne spotkanie lokalnych programów stypendialnych)	215 743,25 zł
Koszty kampanii pozyskiwania wpłat 1%	55 207,39 zł
Promocja (darowizny rzeczowe powierzchni reklamowej na promocję programu)	814 372,21 zł
Razem koszty programu	1 801 548,13 zł

Dotacje

Równe Szanse

Dotacje finansowane ze środków Fundacji Agory

Fundacja Fundusz Lokalny w Leżajsku, Leżajsk

Program stypendialny „Stypendium” dla uczniów gimnazjum z gminy Leżajsk i uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu leżajskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 30 stypendiów na rok szkolny 2013/2014.

15 000 zł

Stowarzyszenie Barciańska Inicjatywa Oświatowa, Barciany

Program stypendialny „Bartek” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Barciany – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 22 stypendia na rok szkolny 2013/2014.

15 000 zł

Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap, Gołdap

Gołdapski Fundusz Stypendialny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu gołdapskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 24 stypendia na rok szkolny 2013/2014.

15 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Inspiracje”, Rozdrażew

Program stypendialny „Zainspirowani” dla uczniów gimnazjów z gminy Rozdrażew – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 8 stypendiów na rok szkolny 2013/2014.

5 000 zł

Stowarzyszenie Oświatowe im. Dezyderego Chłapowskiego, Kościan

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu kościańskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 13 stypendiów na rok szkolny 2013/2014.

15 000 zł

Stowarzyszenie „Przystań”, Itawa

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu itawskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 29 stypendiów na rok szkolny 2013/2014.

15 000 zł

Towarzystwo Samorządowe, Konin

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatów: kolskiego, konińskiego, słupeckiego, tureckiego i wrzesińskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 39 stypendiów na rok szkolny 2013/2014.

20 000 zł

Dotacje finansowane z Funduszu Małgorzaty Szejnert

Srokowskie Stowarzyszenie „Sukces Każdego Dziecka”, Srokowo

Program stypendialny „Bociek” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Srokowo – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 19 stypendiów na rok szkolny 2013/2014.

12 000 zł

Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Zarzecze, Zarzecze

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Zarzecze – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 3 stypendia na rok szkolny 2013/2014.

3 500 zł

Stowarzyszenie „Wspieranie Rozwoju Dziecka”, Pustelnik

Program stypendialny „Równe szanse” dla uczniów gimnazjów w Pustelniku i Stanisławowie – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 11 stypendiów na rok szkolny 2013/2014.

10 000 zł

Towarzystwo Promocji i Rozwoju Ziemi Skulskiej, Skulsk

Program stypendialny dla uczniów gimnazjum w Skulsku – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 15 stypendiów na rok szkolny 2013/2014.

8 000 zł

Dotacje finansowane z Funduszu Rodziny Gavellów

Fundacja „Vive Serce Dzieciom”, Kielce

Program stypendialny „Korab” dla uczniów szkół ponadpodstawowych ze Staszowa – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 31 stypendiów na rok szkolny 2013/2014.

20 000 zł

Fundacja „Daj szansę”, Skarżysko-Kamienna

Program stypendialny „Żaczek” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pochodzących z powiatu skarżyskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 32 stypendia na rok szkolny 2013/2014.

20 000 zł

Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Łagów, Łagów

Program stypendialny „Sakiewka Zbója Madeja” dla uczniów gimnazjum z gmin: Łagów, Brody Iłżeckie i Waśniów – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 14 stypendiów na rok szkolny 2013/2014 (dotacja współfinansowana ze środków Funduszu) w wysokości 8200 zł. 15 500 zł

Dotacje finansowane z wpłat 1%**Fundacja Elbląg – Fundusz Lokalny Regionu Elbląskiego, Elbląg**

Programy stypendialne „Szansa” i „Słonik” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z Elbląga i powiatu elbląskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 20 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 15 000 zł

Fundacja Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej, Biłgoraj

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu biłgorajskiego i gminy Zwierzyniec – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 22 stypendia na rok szkolny 2013/2014. 15 000 zł

Fundacja Inicjatyw Kulturalnych, Radomsko

Program stypendialny „Nie gubić diamentów” dla uzdolnionych artystycznie uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu radomszczańskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 15 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 15 000 zł

Fundacja na rzecz Rozwoju Powiatu Wieluńskiego, Wieluń

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu wieluńskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 19 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 20 000 zł

Fundacja „Ogród Marzeń”, Jarocin

Program stypendialny „Kuznia młodych talentów” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gmin: Jarocin, Jaraczewo, Kotlin, Nowe Miasto, Żerków – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 19 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 13 000 zł

Fundacja Pomocy Społecznej, Brzeszcze

Program stypendialny „Równe Szanse wszystkim dzieciom” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Brzeszcze – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 16 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 7 400 zł

Fundacja „Rodzina”, Sławno

Program stypendialny „Talent za talent” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu sławieńskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 18 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 15 000 zł

Fundacja Rozwoju Regionu Łukta, Łukta

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z gmin: Łukta, Gietrzwałd, Miłomłyn, Ostróda, Morąg – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 31 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 15 000 zł

Fundacja Rozwoju Świętochłowic, Świętochłowice

Program Stypendialny „TOP – Talenty, Odkrycia, Pomysły” dla uczniów szkół ponadpodstawowych ze Świętochłowic – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 17 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 15 000 zł

Fundacja Sokólski Fundusz Lokalny, Sokółka

Program stypendialny „Prymus” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Sokółka – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 27 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 15 000 zł

Fundusz Lokalny Masywu Śnieżnika, Stara Bystrzyca

Program stypendialny „Z rączki do rączki” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gmin Masywu Śnieżnika: Bystrzyca Kłodzkiej, Łądko-Zdroju, Międzyzlesia i Stronia Śląskiego i wsi Wojbórz w gminie Kłodzko – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 59 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 20 000 zł

Stowarzyszenie „Czajnia”, Tomaszów Lubelski

Program stypendialny „Młodzieżowe kieszonkowe” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z Tomaszowa Lubelskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 26 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 20 000 zł

Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej „Widok”, Białystok

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z Białegostoku – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 14 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 15 000 zł

Stowarzyszenie Młodzi dla Rozwoju EMKA, Wieliszew

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Wieliszew – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 14 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 11 000 zł

Stowarzyszenie Nidzicki Fundusz Lokalny, Nidzica

Program stypendialny „Prymus” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nidzickiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 17 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 15 000 zł

Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”, Złoty Stok

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Złoty Stok – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 31 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 15 000 zł

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Bez Barier”, Zakliczyn

Program stypendialny „Integracja” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z gmin: Brzesko, Czchów, Gromnik, Pleśna i Zakliczyn – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 34 stypendia na rok szkolny 2013/2014. 20 000 zł

Stowarzyszenie „Promenada”, Wyszków

Program stypendialny „Talenty Wyszkowa” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z gminy Wyszków – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 18 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 10 550 zł

Stowarzyszenie Przyjaciół Almanachu Muszyny, Muszyna

Fundusz Stypendialny Almanachu Muszyny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gmin: Muszyna i Krynica – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 18 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 10 000 zł

Stowarzyszenie Rodzicielstwa Zastępczego „Jedno Serce”, Międzyrzec Podlaski

Program stypendialny dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych wychowujących się w rodzinach zastępczych i w Domach Rodzinnych zrzeszonych w Stowarzyszeniu – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 17 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 10 000 zł

Stowarzyszenie Świętokrzyski Fundusz Lokalny, Kielce

Program stypendialny „Zaczek” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z regionu świętokrzyskiego i z gminy Ilża – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 10 stypendiów na rok szkolny 2013/2014. 15 000 zł

Stowarzyszenie W.A.R.K.A., Warka

Lokalny Fundusz Stypendialny dla uczniów gimnazjów z gminy Warka – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 23 stypendia na rok szkolny 2013/2014. 20 000 zł

Towarzystwo Kulturalne „Echo Pyzdr”, Pyzdry

Program stypendialny „Mecenat” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Bilzanów – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 4 stypendia na rok szkolny 2013/2014. 4 235 zł

Fundusze Powierzone

Fundusz „Śpiewaj” im. Staszka Jonczyka

Stowarzyszenie Allegrezza del Canto, Warszawa

Letni wyjazdowy warsztat Chóru Allegrezza del Canto – praca nad umiejętnościami wokalnymi i rozwojem repertuarowym. 3 000 zł

Stowarzyszenie Kulturalne Carmen, Warszawa

Cykliczne warsztaty szkoleniowe chóru Cantate Deo (emisja głosów i interpretacja utworów) oraz dwa warsztaty muzyczne z publicznością, repertuarowo związane z pieśniami mniejszości narodowych i etnicznych oraz pieśniami bożonarodzeniowymi. 3 600 zł

Warszawskie Towarzystwo Chorałowe „Gregorianum” im. Edwarda Jozajtisa, Warszawa

Kolonie muzyczne chóru chłopięcego „Gregorianum” – przygotowanie do jesiennych koncertów. 2 000 zł

Fundusz im. Beaty Pawlak

Wojciech Górecki – nagroda za książkę *Abchazja* (Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2013). 10 000 zł

Fundusz im. Iwony Winiarskiej-Feleszko

Stypendia w wysokości 500 zł miesięcznie na okres styczeń–czerwiec dla 5 studentów pierwszego roku studiów, którym przyznano stypendia w 2012 roku. 15 000 zł

Stypendia w wysokości 500 zł miesięcznie dla 5 studentek pierwszego roku studiów (w 2013 roku przekazano stypendia na okres wrzesień–grudzień). 10 000 zł

Stypendia otrzymały:

Magdalena Bobel – studentka europeistyki na Uniwersytecie Warszawskim

Sylwia Daško – studentka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Agnieszka Mendyk – studentka socjologii na Uniwersytecie Warszawskim

Olga Rybak – studentka slawistyki na Uniwersytecie Warszawskim

Roberta Zaręba – studentka filologii włoskiej na Uniwersytecie Warszawskim

Stypendium w wysokości 400 zł miesięcznie dla studentki drugiego roku studiów (w 2013 roku przekazano stypendium na okres październik–grudzień). 1 200 zł

Stypendium otrzymała:

Agata Sarzyńska – studentka kierunku samorząd terytorialny i polityka regionalna na Uniwersytecie Warszawskim

Fundusz Janiny i Tomasza Maczugów

Stypendia w wysokości 500 zł miesięcznie dla 4 studentek i studenta pierwszego roku studiów (w 2013 roku przekazano stypendia na okres wrzesień–grudzień). 8 000 zł

Stypendia otrzymali:

Katarzyna Paździor – studentka rachunkowości i controlingu na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie

Andrzej Pestkowski – student ekonomii na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu

Magdalena Różalska – studentka turystyki i rekreacji na Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie

Magdalena Wyka – studentka technologii chemicznej na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

Fundusz „Rozwiń skrzydła” im. J. i J. Putka

Stypendia w wysokości 630 zł miesięcznie na okres styczeń–czerwiec dla 15 studentek i studentów pierwszego roku studiów, którym przyznano stypendia w 2012 roku. 52 920 zł

Stypendia w wysokości od 350 do 410 zł miesięcznie na okres styczeń–czerwiec dla 14 studentek i studentów drugiego roku studiów, którym przyznano stypendia w 2012 roku. 30 160 zł

Stypendia dla 28 maturzystek i maturzystów na pokrycie kosztów rekrutacji na studia w wysokości od 170 zł do 840 zł. 7 952 zł

Stypendia w wysokości 630 zł miesięcznie dla 14 studentek i studentów pierwszego roku studiów (w 2013 roku przekazano stypendia na okres wrzesień–grudzień). 35 280 zł

Stypendia otrzymali:

Monika Bednarek – studentka zarządzania i inżynierii produkcji na Politechnice Rzeszowskiej

Szymon Borys – student dyrygentury na Akademii Muzycznej w Katowicach

Edyta Drzewiecka – studentka kierunku lekarskiego na Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu

Szymon Florek – student kierunku lekarskiego na Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach

Monika Gołębowska – studentka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Anna Herda – studentka kierunku lekarskiego na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym

Agnieszka Kaczor – studentka architektury i urbanistyki na Politechnice Poznańskiej

Karolina Klawikowska – studentka finansów i rachunkowości na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu

Katarzyna Korab – studentka fizyki medycznej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach

Mateusz Młynek – student biotechnologii na Politechnice Warszawskiej

Aneta Pyziak – studentka kierunku lekarskiego na Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu

Dagmara Świerkowska – studentka filologii słowiańskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Ewelina Waglewska – studentka biotechnologii na Uniwersytecie Wrocławskim

Justyna Wóltańska – studentka pielęgniarstwa na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym

Stypendia w wysokości od 350 do 380 zł miesięcznie dla 8 studentek i studentów drugiego roku studiów (w 2013 roku przekazano stypendia na okres październik–grudzień). 9 030 zł

Stypendia otrzymali:

Władysław Gałat – student transportu na Politechnice Świętokrzyskiej w Kielcach

Sandra Jasionowska – studentka fizyki technicznej na Politechnice Gdańskiej

Jolanta Jaśkiewicz – studentka kierunku lekarskiego na Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach

Monika Kowalik – studentka architektury i urbanistyki na Politechnice Wrocławskiej

Ewelina Lubach – studentka geodezji i kartografii na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

Ewelina Podlewska – studentka kierunku ekologiczne źródła energii na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

Natalia Stępień – studentka kierunku lekarskiego na Gdańskim Uniwersytecie Medycznym

Marek Wośko – student teleinformatyki na Politechnice Wrocławskiej

Stypendia w wysokości od 350 do 410 zł miesięcznie dla 7 studentek i studentów trzeciego roku studiów (w 2013 roku przekazano stypendia na okres październik–grudzień). 7 890 zł

Stypendia otrzymali:

Konrad Czarniewski – student budownictwa na Politechnice Warszawskiej

Paulina Habułyk – studentka administracji na Uniwersytecie Gdańskim

Aneta Jankowska – studentka budownictwa na Politechnice Gdańskiej

Natalia Murawska – studentka finansów i rachunkowości na Politechnice Koszalińskiej

Tomasz Nierychły – student informatyki i ekonometrii na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu

Patrycja Skóra – studentka pedagogiki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim

Natalia Wojtków – studentka kierunku lekarsko-dentystycznego na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie

Dla Białorusi

Celem programu jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i demokratycznych przemian na Białorusi. Organizacjom pozarządowym działającym na Białorusi przyznajemy dotacje na inicjatywy służące:

- pobudzaniu aktywności obywatelskiej, rozwijaniu samorządności i samoorganizacji (także poprzez działania edukacyjne i kulturalne oraz inicjatywy młodzieżowe)
- ochronie praw człowieka, świadczeniu pomocy prawnej, przeciwdziałaniu dyskryminacji, upowszechnianiu postaw tolerancji
- poszerzaniu dostępu do informacji, rozwijaniu mediów tradycyjnych i społecznościowych
- prowadzeniu niezależnych badań i analiz

W roku 2013 większość wspieranych projektów dotyczyła **zwiększania aktywności obywatelskiej**: angażowania mieszkańców w inicjatywy na rzecz lokalnej społeczności, w tym w przedsięwzięcia związane z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej i ochroną zabytków; prowadzenia kampanii społecznych w interesie publicznym; rozwoju samorządności (studenckiej, mieszkaniowej, małego biznesu); prowadzenia działań edukacyjnych i kulturalnych; poprawy systemu nauczania, a także budowania tożsamości narodowej poprzez upowszechnianie języka białoruskiego i dbałość o zachowanie spuścizny historycznej.

Dużą grupę projektów stanowiły inicjatywy z zakresu **ochrony praw człowieka**. Wspieraliśmy bezpłatne poradnictwo prawne dla osób w trudnej sytuacji materialnej, poszkodowanych przez wymiar sprawiedliwości i wymagających specjalistycznej opieki; działania monitoringowe dotyczące ochrony praw obywatelskich oraz projekty zmierzające do wprowadzenia zmian w systemie funkcjonowania prawa.

W ramach zwiększenia **dostępu obywateli do informacji** dotacje przekazywaliśmy na pomoc w wydawaniu niezależnych czasopism, prowadzenie portali i pism internetowych, podnoszenie kwalifikacji zawodowych dziennikarzy i ludzi mediów, działania na rzecz obrony wolności słowa.

Wsparliśmy również działalność **niezależnych ośrodków badawczych** prowadzących monitoring sytuacji na Białorusi oraz szkolących młodą kadrę naukową.

4 sierpnia, w Międzynarodowym Dniu Solidarności ze Społeczeństwem Białoruskim, ustanowionym w drugą rocznicę aresztowania Alesia Bielackiego, działacza ochrony praw człowieka, zorganizowaliśmy w Warszawie publiczną debatę o sytuacji społecznej na Białorusi połączoną z koncertem Krystyny Gedzik, białoruskiej wokalistki jazzowej, autorki projektu muzycznego inspirowanego folklorem białoruskim. W debacie udział wzięli Michał Potocki, dziennikarz, Inna Reut, krytyczka sztuki, Jan Malicki, dyrektor Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, Adriaan Palm, charge d'affaires ambasady holenderskiej w Warszawie oraz eksperci Ośrodka Studiów Wschodnich.

Program finansowany był z dotacji Fundacji Społeczeństwa Obywatelskiego i ze środków własnych Fundacji Batorego.

Dotacje	3 229 259,82 zł
Spotkania, konferencje, debata	58 130,87 zł
Koszty realizacji	191 205,76 zł
Razem koszty programu	3 478 596,45 zł

Dotacje

Organizacje białoruskie

Działania służące aktywizacji społecznej, ochronie praw człowieka, zwiększaniu dostępu do informacji, prowadzeniu niezależnych badań. (Ze względu na sytuację polityczną na Białorusi, nie podajemy nazw organizacji białoruskich, które otrzymały dotacje ani informacji o realizowanych przez nie projektach).

3 173 909,82 zł

Stowarzyszenie Inicjatywa Wolna Białoruś, Warszawa

Akcja „Solidarni z Białorusią 2013” – konferencja prasowa z udziałem rodzin białoruskich więźniów politycznych, pokazy niezależnych filmów białoruskich, koncert zespołów z Białorusi i Polski dla ponad 3000 widzów, happeningi nagłaśniające problem więźniów politycznych na Białorusi.

55 350 zł

Debaty Fundacji Batorego

Debaty Fundacji Batorego są próbą stworzenia niezależnej przestrzeni spotkań i dyskusji przedstawicieli świata polityki, ekspertów oraz dziennikarzy. Od wielu lat organizujemy konferencje i dyskusje poświęcone przemianom zachodzącym w naszym kraju, w Europie i na świecie, polityce zagranicznej Polski i Unii Europejskiej oraz stosunkom międzynarodowym. Inicjujemy debaty publiczne na tematy istotne dla przyszłości naszego państwa i regionu.

W 2013 roku w naszych debatach ważne miejsce zajęły istotne problemy w polskiej polityce wewnętrznej i życiu publicznym, w tym: funkcjonowanie partii politycznych, jakość polskiej polityki, ruchy miejskie i demokratyzacja miasta oraz stan samorządności w naszym kraju. Zajmowaliśmy się też sprawami międzynarodowymi, w tym ruchami radykalnymi i populistycznymi w Unii Europejskiej.

Omówienia oraz pełne zapisy audio wszystkich spotkań zostały zamieszczone na stronie internetowej Fundacji.

Aktualne problemy polityczne i społeczne

Polskie partie polityczne: czy spełniają swoje funkcje?

15 stycznia 2013

Dyskusja z udziałem ok. 30 ekspertów, dziennikarzy i polityków, poświęcona funkcjonowaniu polskich partii politycznych, ich życiu wewnętrznemu (m.in. relacjom wewnątrzpartyjnym, systemowi wyłaniania przywódców, debacie ideowej, finansowaniu z budżetu, relacjom między władzami partii a członkami, pozyskiwaniu nowych członków i zwolenników) oraz relacjom z państwem (granice autonomii partii), z wyborcami (funkcje „socjalizacyjne” partii) i mediami (m.in. zawłaszczanie mediów przez polityków i partie).

Wprowadzenia: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego), dr hab. Radosław Markowski (członek Zarządu Fundacji Batorego).

Szanse innej polityki

20 lutego 2013

Debata poświęcona szansom prowadzenia w Polsce innej polityki, bardziej merytorycznej, wiernej wyznawanym wartościom, ale szanującej racje innych.

Uczestnicy: dr Włodzimierz Cimoszewicz (senator RP, były premier RP), Marek Jurek (prezes Prawicy Rzeczpospolitej, były marszałek Sejmu RP), Tadeusz Mazowiecki (były premier RP), prof. dr hab. Wiktor Osiatyński (Uniwersytet Środkowoeuropejski w Budapeszcie) i prof. dr hab. Magdalena Środa (Instytut Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego).

Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Polskie partie polityczne: co zmienić w ich funkcjonowaniu?

8 maja 2013

Dyskusja w gronie ok. 30 politologów, socjologów, prawników, polityków i dziennikarzy poświęcona koniecznym zmianom w działaniu partii politycznych, w tym ewentualnym zmianom w prawie oraz w sposobie ich finansowania.

Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Samorząd a demokracja

4 czerwca 2013

Debata na temat samorządu i stanu polskiej demokracji: na ile obecny sposób jego funkcjonowania sprzyja demokracji w jej wymiarze lokalnym, ale także ogólnokrajowym, na ile zaś rozmaite negatywne zjawiska w naszej samorządności prowadzą do podmywania jej fundamentów. Punktem wyjścia do dyskusji był *Raport o stanie samorządności terytorialnej w Polsce* opublikowany przez zespół prof. Jerzego Hausnera.

Uczestnicy: dr Katarzyna Dzieniszewska-Naroska (Wydział Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej), dr Jarosław Flis (Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego), prof. dr hab. Jerzy Hausner (Katedra Gospodarki i Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie), dr Rafał Matyja (Wyższa Szkoła Biznesu – National-Louis University w Nowym Sączu), dr Aleksander Nelicki (Instytut Badań i Ekspertyz Samorządowych Uczelni Łazarskiego) i prof. dr hab. Paweł Swianiewicz (Zakład Rozwoju i Polityki Lokalnej Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego).

Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Miasto. Partycypacja. Zarządzanie

20 listopada 2013

Debata z cyklu „Demokracja miejska” (organizowanego we współpracy z „Res Publiką Nową”), poświęcona demokratyzacji miast i usprawnieniu ich funkcjonowania poprzez włączanie mieszkańców we współdecydowanie o wydatkowaniu środków publicznych przy jednoczesnym zachowaniu przez władze miast zdolności sprawnego zarządzania i podejmowania trudnych, a nawet niepopularnych decyzji.

Uczestnicy: Wojciech Bartelski (burmistrz dzielnicy Warszawa-Śródmieście), Piotr Guziat (burmistrz dzielnicy Warszawa-Ursynów), Łukasz Medeksa (pełnomocnik Zarządu Województwa Dolnośląskiego ds. społeczeństwa informacyjnego), Agnieszka Nowak (wiceprezydent Łodzi) i Marta Poślad (Uniwersytet w Cambridge).

Prowadzenie: Wojciech Przybylski (redaktor naczelny „Res Publiky Nowej”).

Po debacie opublikowaliśmy zbiór tekstów dotyczących demokracji miejskiej („Demokracja miejska II”), w której znalazły się w nim wypowiedzi Pawła Kubickiego, Lecha Mergela i Jana Sowy

Przeszłość i pamięć

Dylematy polskiej edukacji – *In memoriam* Anny Radziwiłł

12–13 kwietnia 2013

Konferencja upamiętniająca postać Anny Radziwiłł, członkini i przewodniczącej (1999–2009) Rady Fundacji Batorego, wybitnej nauczycielki, autorki podręczników historii, działaczki „Solidarności”, senator i wiceminister edukacji w latach 90tych, poświęcona polityce edukacyjnej państw po 1989 roku, reformom szkolnictwa, oświaty i nauczaniu historii.

Sesja I: Edukacja polska po 1989 – dokonania i wyzwania. Debata z udziałem byłych ministrów edukacji narodowej

Wystąpienia: prof. dr hab. Henryk Samsonowicz (Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, minister edukacji narodowej RP w latach 1989–1990), Mirosław Sawicki (minister edukacji narodowej RP w latach 2004–2005), Katarzyna Hall (poseł RP, minister edukacji narodowej RP w latach 2007–2011).

Prowadzenie: Piotr Pacewicz (publicysta).

Sesja II:

Wystąpienia: prof. dr hab. Wiesław Caban (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce) – *Jak pisać o powstaniach narodowych?*; dr hab. Jarosław Czubaty (Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego) – *Państwo niesuwerenne w podręczniku historii*; dr Jacek Jakubowski (Grupa TROP) – *Szkoła alternatywna*; prof. dr hab. Andrzej Janowski (b. wiceminister edukacji narodowej RP) – *Ideologia wychowawcza Anny Radziwiłł*; prof. dr hab. Wojciech Roszkowski (Instytut Studiów Politycznych PAN) – *Dylematy historii XX wieku w podręczniku*; Mirosław Sawicki (minister edukacji narodowej RP w latach 2004–2005) – *Anna Radziwiłł i Jacek Kuroń – dwa modele wychowania*.

Prowadzenie: prof. dr hab. Henryk Samsonowicz (Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, minister edukacji narodowej RP w latach 1989–1990).

Sesja III:

Wystąpienia: dr hab. Małgorzata Budyta-Budzyńska (prorektor Collegium Civitas) – *Anna Radziwiłł: nauczyciel nauczycieli*; dr hab. Janina Kamińska, dr Adam Fijałkowski (Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego) – *Wychowanie w czasach sanacji – nad pracą doktorską Anny Radziwiłł*; Zofia Kozłowska (Polskie Towarzystwo Historyczne) – *Między samotnością a misją publiczną*; prof. dr hab. Adam Massalski (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce) – *Tradycje szkolnictwa na ziemi staszowskiej i rola rodziny Radziwiłłów*; dr Krystyna Starczewska (prezes Krajowego Forum Oświaty Niepublicznej) – *Solidarnościowe projekty edukacyjne*; dr Krzysztof Śliwiński (działacz społeczny) – *Wobec Marca. O próbie diagnozy*.

Prowadzenie: Mirosław Sawicki (minister edukacji narodowej RP w latach 2004–2005).

Sesja IV:

Wystąpienia: prof. dr hab. Wanda Dróżka (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce) – *Między etosem a zawodem: nauczyciel wobec zadań wychowawczych szkoły*; dr hab. Anna Wiłkomirska (dziedkan Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego) – *Sens i bezsens państwowego systemu awansu zawodowego*

nauczycieli; prof. dr hab. Marta Zahorska (Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego) – *Nauczyciel – podmiot czy przedmiot polityki edukacyjnej?*; dr hab. Anna Zielińska (Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego) – *Ocena i promocja nauczycieli w opinii podmiotów odpowiedzialnych za ich awans zawodowy*.

Prowadzenie: prof. dr hab. Jacek Semaniak (rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce).

Konferencja organizowana we współpracy z Domem i Biblioteką Sichowską, Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz Wydziałem Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego.

Kto i dla kogo pisze historie? Środkowi i wschodni Europejczycy w dziejach Europy 28 listopada 2013

Debata o miejscu historii Europy Środkowej i Wschodniej w dziejach naszego kontynentu, powodach nieobecności tego regionu w europejskiej historiografii oraz roli historyków takich jak Norman Davies, Timothy Garton Ash, Tony Judt i Timothy Snyder w przedstawianiu wizji Europy nieskoncentrowanej wyłącznie na jej zachodniej części.

Wystąpienia: prof. Norman Davies (Uniwersytet Londyński) i prof. Timothy Snyder (Yale University).

Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Sprawy międzynarodowe i problemy Europy

Radykalna polityka: Węgry, Polska, Europa 8–9 kwietnia 2013

Międzynarodowa konferencja poświęcona sytuacji na Węgrzech pod rządami Viktora Orbána, wprowadzonym tam zmianom prawnym (osłabienie roli Trybunału Konstytucyjnego i Banku Centralnego, modyfikacje ordynacji wyborczej, ustawa o mediach ograniczająca wolność słowa), polityce wewnętrznej i zagranicznej, a także o nasilaniu się ruchów radykalnych i populistycznych w Europie oraz zmianach tożsamościowym i ideowych zachodzących po prawej stronie polskiej sceny politycznej.

Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Sesja I: Węgry Orbána: jak daleko od liberalnej demokracji?

Wystąpienia: dr hab. Zoltán Miklósi (Uniwersytet Środkowoeuropejski w Budapeszcie), Ágoston Sámuel Mráz (firma doradcza Nézöpont Intézet, Budapeszt), prof. György Schöpflin (poseł do Parlamentu Europejskiego, lista Fideszu), prof. Gabor Attila Tóth (Uniwersytet w Debreczynie), prof. Balázs Váradi (Uniwersytet Środkowoeuropejski w Budapeszcie).

Sesja II: Polska prawica w poszukiwaniu tożsamości. Rola fascynacji Węgrami

Wystąpienia: dr hab. Agata Bielik-Robson (Instytut Ameryki i Europy Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytet w Nottingham), Ludwik Dorn (poseł na Sejm RP, Solidarna Polska), dr hab. Radostaw Markowski (Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej), Robert Krasowski (publicysta), Przemysław Wipler (poseł na Sejm RP, Prawo i Sprawiedliwość).

Sesja III: Przeciw liberalnej demokracji i przeciw Unii – nowe zjawiska polityczne w Europie

Wystąpienia: Sylvie Kauffmann („Le Monde”, Paryż), Iwan Krastew (Centrum na rzecz Strategii Liberalnych, Sofia), prof. Jacques Rupnik (Centrum Studiów i Badań Międzynarodowych CERI, Paryż), prof. György Schöpflin (poseł do Parlamentu Europejskiego z listy Fideszu).

Chińska blogosfera – strefa wolności czy wolność sterowana?

14 czerwca 2013

Debata o roli internetu i niezależnych blogów, ich znaczenia dla kształtowania się dialogu społecznego w Chinach, a także o tym, jak nowe środki komunikacji wpływają na tradycyjne media oraz na aktywność społeczną i polityczną.

Uczestnicy: Michael Anti (blogger i dziennikarz, Pekin), Jiang Fangzhou (pisarka, zastępczyni redaktora naczelnego tygodnika „Xin Zhoukan”, Pekin), Jia Jia (portal Tencent) oraz Murong Xuecun (blogger, pisarz i działacz prodemokratyczny, Pekin).

Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

Spotkanie współorganizowane przez Ambasadę RP w Pekinie oraz portal natematchin.pl.

Inne debaty

Po co podróżować? Debata z okazji XI edycji Nagrody im. Beaty Pawlak

14 października 2013

Debata z udziałem autorów nominowanych do nagrody o tym, co skłania ich do podróżowania, jakie pułapki czyhają na pisarzy-podróżników i jakie korzyści wynoszą z tych podróży.

Uczestnicy: Wojciech Górecki (dziennikarz i analityk, Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia, Warszawa), Dorota Kozińska (krytyczka muzyczna i teatralna, tłumaczka, Instytut Badań Literackich PAN), Adam Leszczyński (historyk, publicysta, Instytut Studiów Politycznych PAN), Andrzej Muszyński (pisarz), Krzysztof Środa (pisarz, tłumacz, historyk filozofii) i Maciej Wasielewski (reporter).

Prowadzenie: Justyna Sobolewska („Polityka”).

Program finansowany ze środków Fundacji Batorego.

Razem koszty programu

176 148,70 zł

Masz Głos, Masz Wybór

Celem programu jest zwiększenie zainteresowania obywateli sprawami ich lokalnych społeczności i zachęcenie do uczestnictwa w życiu publicznym, w tym do świadomego i odpowiedzialnego udziału w wyborach powszechnych. Organizujemy ogólnopolskie akcje i kampanie społeczne. Współpracujemy z lokalnymi organizacjami, pomagając im w prowadzeniu działań służących animowaniu partycypacji obywatelskiej, budowaniu dialogu mieszkańców z ich przedstawicielami w samorządzie lokalnym i integracji lokalnych wspólnot wokół rozwiązywania problemów gminy. Prowadzimy działania na rzecz zwiększenia frekwencji wyborczej i poprawy jakości wyborów oraz zapewnienia rzetelnej i bezstronnej informacji o wyborach i kandydatach w telewizji publicznej.

Akcja *Masz Głos, Masz Wybór*

Od 2006 roku prowadzimy akcję, której celem jest inicjowanie współpracy mieszkańców i władz samorządowych przy rozwiązywaniu lokalnych problemów oraz zaszczepienie poczucia współodpowiedzialności – zarówno u władz, jak i u mieszkańców – za decyzje podejmowane w dniu wyborów. Do udziału w akcji zapraszamy organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz biblioteki, szkoły i inne instytucje z całej Polski, które zarejestrują się na stronie www.maszglos.pl i zadeklarują gotowość realizacji określonych działań mobilizujących obywateli do udziału w życiu publicznym. Uczestnikom oferujemy wsparcie merytoryczne (m.in. cykl spotkań szkoleniowych, doradztwo i porady ekspertów, materiały instruktażowe i promocyjne, forum wymiany informacji oraz doświadczeń na stronie internetowej).

W 2013 roku akcja była prowadzona w partnerstwie z Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS, Pracownią Zrównoważonego Rozwoju, Siecią Obywatelską – Watchdog Polska oraz Stowarzyszeniem Szkoła Liderów. Uczestnikom zaproponowaliśmy realizację jednego z siedmiu scenariuszy działań, które mają sprzyjać budowie dialogu między mieszkańcami a władzami lokalnym. Zadania te to: wykorzystanie mechanizmu inicjatywy lokalnej do wprowadzenia zmian w swoim otoczeniu, wspólne zagospodarowanie wybranej przestrzeni publicznej, opracowanie oferty programowej lokalnej instytucji kulturalnej, współdecydowanie o wydatkowaniu funduszy w ramach budżetu obywatelskiego czy funduszu sołectkiego, poprawa przepływu informacji między mieszkańcami a władzami samorządowymi, z wprowadzeniem do statutu gminy możliwości zgłaszania projektów uchwał przez mieszkańców. Uczestnicy w ponad 50 miejscowościach zorganizowali Święto Samorządu Lokalnego – spotkania mieszkańców z radnymi w nieformalnej atmosferze (rozdawano ulotki, przeprowadzono konkursy).

Do akcji przystąpiło tym razem 274 uczestników: organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, lokalne media, domy kultury, biblioteki i inne instytucje działające na terenie 214 gmin. 13 uczestników, którzy

najsukuteczniej włączyli do współpracy władze i mieszkańców, zostało nominowanych do nagrody **Super Samorząd 2013**, nad którą honorowy patronat objął Prezydent RP.

W minionym roku uczestnicy akcji mogli skorzystać z różnych form wsparcia, np. wziąć udział w trzyniodniowych warsztatach przygotowujących do prowadzenia działań w lokalnej społeczności (140 osób). Mogli również ubiegać się o mikrogranty w wysokości 500 zł na prowadzone w ramach akcji działania (w sumie otrzymało je 68 podmiotów).

Uczestnikom akcji pomagaliśmy także w nawiązywaniu kontaktów z władzami lokalnymi i mediami oraz w promocji działań (rozesłaliśmy plakaty, materiały informacyjne). Doradzaliśmy w kwestiach dotyczących kompetencji samorządu i regulacji prawnych (m.in. opublikowaliśmy i rozpowszechniliśmy *Kartę Praw Mieszkańca, Narzędziownik Obywatelski*, ulotkę o inicjatywie uchwałodawczej i budżecie obywatelskim) oraz prowadzenia działalności społecznej (m.in. poradnik *Jak zorganizować spotkanie*). Nasi partnerzy podpowiadali, jak angażować mieszkańców i zachęcać do współpracy samorządowców. W odpowiedzi na trudności sygnalizowane przez uczestników zorganizowaliśmy spotkanie z ekspertami na temat potrzeby prawnego uregulowania procesu tworzenia budżetów partycypacyjnych w miastach (na wsi takie rozwiązania istnieją).

Obywatele i wybory

Prowadziliśmy również działania rzecznicze zmierzające do wprowadzenia w prawie wyborczym dalszych zmian ułatwiających obywatelom udział w wyborach i umożliwiających im podjęcie świadomej decyzji wyborczej.

Zakończyliśmy rozpoczęty w grudniu 2011 roku cykl seminariów *Obywatele i wybory*. Zorganizowaliśmy spotkanie podsumowujące z udziałem 30 ekspertów i opublikowaliśmy raport (600 egz.) z propozycjami zmian służących świadomemu i liczniejszemu udziałowi obywateli w wyborach. Sformułowane rekomendacje dotyczą takich dziedzin jak: edukacja wyborcza młodzieży i dorosłych, potrzeba zapewnienia obywatelom realnego prawa wyboru, podniesienia jakości oferty prezentowanej przez kandydatów i partie polityczne, zachęcenia obywateli nie tylko do głosowania, ale też do kandydowania. Raport został rozesłany do mediów, polityków i ekspertów oraz zainteresowanych instytucji. Na jego podstawie koalicja organizacji pozarządowych przygotowała plan dalszych działań rzeczniczych.

W roku 2013 program był finansowany z dotacji Fundacji Społeczeństwa Otwartego 615 968,47 zł oraz ze środków własnych Fundacji Batorego.

Dotacje	350 000,00 zł
Koszty działań operacyjnych	559 517,51 zł
Razem koszty programu	909 517,51 zł

Dotacje

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich, Łódź

Szkolenia i inne formy wsparcia dla uczestników akcji *Masz Głos, Masz Wybór* zaangażowanych w działania na rzecz popularyzacji mechanizmu inicjatywy lokalnej i przeprowadzenie akcji w oparciu o ten mechanizm (działanie „Inicjatywa lokalna”). 110 000 zł

Pracownia Zrównoważonego Rozwoju, Toruń

Szkolenia i inne formy wsparcia dla uczestników akcji *Masz Głos, Masz Wybór* zaangażowanych w działania na rzecz zagospodarowania wybranej przestrzeni publicznej oraz opracowania oferty programowej lokalnej instytucji kulturalnej, np. biblioteki, świetlicy, domu kultury (działania „Wspólna przestrzeń” i „Zróbmy to razem”). 110 000 zł

Sieć Obywatelska – Watchdog Polska, Warszawa

Szkolenia i inne formy wsparcia dla uczestników akcji *Masz Głos, Masz Wybór* zaangażowanych w działania na rzecz włączenia mieszkańców w decydowanie o wykorzystaniu funduszu sołeckiego (działanie „Fundusz sołecki”). 55 000 zł

Stowarzyszenie Szkoła Liderów, Warszawa

Szkolenia i inne formy wsparcia dla uczestników akcji *Masz Głos, Masz Wybór* zaangażowanych w działania na rzecz poprawy przepływu informacji między radnymi a mieszkańcami (działanie „Dostępni samorządowcy”). 55 000 zł

Odpowiedzialne Państwo

Celem programu jest zwiększenie rzetelności życia publicznego oraz promocja idei otwartych i odpowiedzialnych rządów. W ramach programu prowadzimy działania zmierzające do zapewnienia przejrzystości procesu legislacyjnego i otworzenia go na głos obywateli, ograniczenia ryzyk korupcji, nepotyzmu i kumoterstwa, związanych z występowaniem konfliktu interesów w życiu publicznym, wzmocnienia roli i ochrony prawnej sygnalistów. Monitorujemy i analizujemy procesy i wydarzenia, które wpływają na rzetelność życia publicznego. Przedstawiamy propozycje i rekomendacje zmierzające do poprawy standardów życia publicznego i ograniczania korupcji. Prowadzimy działania mające na celu wypracowywanie, upowszechnienie i wdrożenie rozwiązań realizujących idee dobrego rządzenia i odpowiedzialnego państwa.

Program jest kontynuacją uruchomionego w 2000 roku programu Przeciw Korupcji, który doprowadził do wielu istotnych zmian instytucjonalnych i prawnych.

Obywatelskie Forum Legislacji (OFL)

Od kilku lat dążymy do wprowadzenia rozwiązań prawnych zapewniających większą przejrzystość procesu stanowienia prawa. Działania rzecznicze prowadzimy w ramach zainicjowanego przez nas w 2009 roku Obywatelskiego Forum Legislacji (OFL), grupującego osoby uczestniczące w procesie legislacyjnym bądź go monitorujące. W pracach Forum udział biorą: przedstawiciele organizacji pozarządowych, środowisk akademickich i naukowych, kancelarii prawnych oraz profesjonalni lobbyści.

W 2011 roku Obywatelskie Forum Legislacji, wsparte przez ekspertów prawa konstytucyjnego, zainicjowało dyskusję o zasadności stworzenia nowych ram prawnych, które uporządkują proces tworzenia prawa, wzmacniając rolę konsultacji społecznych i wprowadzając rozwiązania zwiększające jego przejrzystość. W ramach działającego przy Prezydencie RP Forum Debaty Publicznej odbyła się seria spotkań i seminariów roboczych na temat jakości stanowienia prawa z udziałem m.in. członków OFL. Wyniki debat podsumowane zostały we wrześniu 2013 roku w opublikowanej przez Kancelarię Prezydenta Zielonej Księdze „System stanowienia prawa w Polsce”, a zawarte w niej postulaty poddane zostały dalszej konsultacji.

W 2013 roku Forum monitorowało proces wdrażania przyjętej przez rząd w styczniu 2013 roku strategii *Lepsze Regulacje 2015* zawierającej Kodeks Konsultacji. Członkowie Forum włączyli się w przygotowanie nowego Regulaminu Pracy Rady Ministrów w zakresie dotyczącym procedury opracowywania Ocen Skutków Regulacji (OSR) i konsultacji publicznych, a także w prowadzone w Ministerstwie Sprawiedliwości prace nad projektem założeń do ustawy zmierzającej do kompleksowego uregulowania konsultacji publicznych i tworzenia OSR na etapie prac legislacyjnych w rządzie. Swoją ocenę procesów konsultacji i roli obywateli w procesie tworzenia prawa członkowie Forum zaprezentowali podczas wysłuchania publicznego w sprawie ustawy o petycjach, zorganizowanego przez senackie komisje Ustawodawczą oraz Praw Człowieka, Prawo-

rządności i Petycji, na szkoleniu dla pracowników biur legislacyjnych ministerstw i Rządowego Centrum Legislacji oraz w trakcie spotkań z Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

Forum interweniowało również w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie złych praktyk konsultacyjnych, które nieobecność uczestników konsultacji na konferencjach uzgodnieniowych interpretowały jako odstąpienie od uwag zgłoszonych na wcześniejszych etapach prac nad projektem. Konsultowany przez OFL nowy Regulamin Pracy Rady Ministrów obowiązujący od 1.01.2014 r., wykluczyć ma takie postępowanie w stosunku do partnerów społecznych.

Analiza praktyki konsultacji publicznych

Konsultacje publiczne to istotny element nowoczesnego modelu stanowienia prawa. Otwierają proces legislacyjny na udział obywateli, czynią go bardziej transparentnym, zwiększają szansę, że nowe przepisy będą bardziej zrozumiałe i akceptowane przez społeczeństwo. Konsultacje to również ważna część procedury Oceny Skutków Regulacji (OSR), której celem jest przygotowanie merytorycznych podstaw dla rozstrzygnięć legislacyjnych. Umożliwiają takie przygotowanie ustaw, by projektowane rozwiązania, jak najlepiej realizowały cele ustawodawcy, nie generując przy tym negatywnych skutków społecznych, ekonomicznych, czy politycznych. Poprzez włączenie w proces oceny wiele podmiotów o różnorodnej wiedzy i doświadczeniu są dla decydentów ważnym źródłem wiedzy o praktycznych konsekwencjach projektowanych regulacji.

Od 2013 roku, we współpracy z członkami OFL, prowadzimy badanie efektów zmian dotyczących konsultacji publicznych i OSR, przyjętych przez rząd pod koniec 2011 roku. Celem badania jest sprawdzenie, czy i jak wprowadzone zmiany w sposobie przygotowywania OSR, przełożyły się na jakość aktów prawnych i prawidłowość prowadzenia konsultacji publicznych.

W ramach badania przestudiowaliśmy 110 projektów ustaw procedowanych przez rząd w 2012 roku, wraz z całą towarzyszącą im dokumentacją. Przeprowadziliśmy, ilościowe analizy prawidłowości identyfikacji problemu, określenia celu podejmowanych zmian legislacyjnych, uwarunkowań wdrażania regulacji i sposobu prowadzenia konsultacji publicznych. Przeprowadziliśmy też ekspertyzę odnoszącą się do aktualnych uwarunkowań prawnych procedury przygotowywania OSR i prowadzenia konsultacji publicznych, zawierającą wnioski *de lege ferenda*.

W 2014 roku badanie uzupełnione zostanie o sześć studiów przypadku wybranych projektów. Wnioski z badań posłużą do sformułowania rekomendacji odnośnie dalszych zmian w sposobie prac na rządowymi projektami aktów prawnych, w tym wdrażania rządowego *Programu Lepsze Regulacje 2015*.

Koalicja na rzecz Otwartego Rządu (KOR)

Koalicja na rzecz Otwartego Rządu utworzona została w maju 2012 przez organizacje pozarządowe działające na rzecz przejrzystości, dostępności i otwartości instytucji publicznych. W skład Koalicji oprócz Fundacji Batorego wchodzi: Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacja e-Państwo, Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju FOR, Fundacja Komunikacji Społecznej, Fundacja Panoptykon, Fundacja Projekt: Polska, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Pracownia Badań i Innowacji Społecznych STOCZNIA, Stowarzyszenie 61/MamPrawoWiedziec.pl, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Stowarzyszenie Sieć Obywatelska – Watchdog Polska.

Celem koalicji jest doprowadzenie do wdrożenia w Polsce standardów dobrego rządzenia, promowanych przez Partnerstwo na rzecz Otwartych Rządów (Open Government Partnership, OGP), międzynarodową inicjatywę na rzecz poprawy jakości rządzenia, powołaną we wrześniu 2011 przez rządy ośmiu krajów

(w tym Brazylii, USA i Wielkiej Brytanii). W roku 2013 do inicjatywy należały 63 państwa, które zobowiązały się do przestrzegania zasad przejrzystości, otwartości i odpowiedzialności w rządzeniu oraz zadeklarowały prowadzenie konkretnych działań na rzecz zwiększenia udziału społeczeństwa we współtworzeniu, monitorowaniu i ocenianiu działalności rządu. Polska jest jednym z dwóch nowych krajów Unii, które nie przystąpiły do tej inicjatywy.

Koalicja rozpoczęła swoją działalność od próby nakłonienia rządu do dołączenia do Partnerstwa. Jednak, wbrew wstępnym zapowiedziom, rząd polski do inicjatywy nie przystąpił, deklarując jednocześnie, że działania zbieżne z celami i postulatami Partnerstwa realizuje w ramach strategii *Sprawne Państwo 2020*, przyjętej w lutym 2013 roku. W odpowiedzi Koalicja postanowiła monitorować, jak wdrażane są zapisy strategii w czterech kluczowych dla otwartego rządu obszarach: dostępu do informacji publicznej, otwartości danych publicznych, polityki antykorupcyjnej i otwartości procesów decyzyjnych.

W 2013 roku Koalicja przygotowała tzw. raport otwarcia, w którym opisany został stan prawny i praktyka oraz przeprowadzona została krytyczna analiza sytuacji w ww. czterech kluczowych dla otwartości rządu obszarach w kontekście wymagań sformułowanych w Deklaracji Otwartych Rządów oraz obietnic zapisanych w Strategii *Sprawne Państwo 2020*. Wyniki przeprowadzonej analizy zebrane zostały w raporcie *Czekając na otwarte rządy. Raport otwarcia Koalicji na rzecz Otwartych Rządów* i przedstawione podczas konferencji 18 grudnia 2013 roku z udziałem przedstawicieli rządu (Maciej Berek – szef Rządowego Centrum Legislacji, Maciej Groń – dyrektor Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji) i posłów (Waldemar Pawlak – były premier, poseł PSL, Elżbieta Witek z PiS oraz Grzegorz Napieralski z SLD).

Przedstawiciele rządu zgodzili się z ocenami zawartymi w raporcie dotyczącymi niskiej aktywności administracji w zakresie upubliczniania informacji, potrzeby rozbudowania i stworzenia systemów informatycznych służących szerszemu upublicznianiu informacji oraz zapewnienia równego dostępu dla wszystkich zainteresowanych. W trakcie konferencji przedstawiciele opozycji parlamentarnej pokreślili konieczność przygotowania i wdrożenia rządowej długofalowej strategii antykorupcyjnej, która byłaby realizowana ponad podziałami politycznymi.

Samorządowe Unie Personalne

Przedstawiciele samorządowych organów stanowiących, często łącząc z wykonywaniem mandatu radnego różne funkcje i role społeczne (w administracji publicznej, przedsiębiorstwach państwowych i prywatnych, w organizacjach pozarządowych). Powiązania te mają wpływ na jakość lokalnej demokracji. Mogą też rodzić sytuacje konfliktu interesów.

Celem projektu zaplanowanego na lata 2013–2014 jest zbadanie skali i charakteru powiązań personalnych na poziomie lokalnym, oraz ustalenie, czy i jak zaangażowania radnych w inne role społeczno-ekonomiczne rzutują na rozwój gospodarczy samorządów, sytuację polityczną i aktywność obywatelską.

W ramach badania, na reprezentatywnej próbie jednostek samorządu terytorialnego, przeanalizowane zostaną oświadczenia majątkowe radnych samorządowych, a także przesłędzone zostaną ich powiązania. Badanie ilościowe uzupełnione zostanie o studia przypadku w wybranej grupie samorządów.

W 2013 roku przygotowaliśmy ekspertyzę prawną opisującą uwarunkowania i możliwości śledzenia powiązań radnych z innymi podmiotami. Bazując na ogólnodostępnych źródłach publicznych (oświadczeniach majątkowych, bazach danych Krajowego Rejestru Sądowego, Głównego Urzędu Statystycznego

i Państwowej Komisji Wyborczej) przeanalizowaliśmy blisko 9 tys. oświadczeń majątkowych radnych ze wszystkich szczebli samorządu (w tym z Warszawy): gmin, powiatów oraz miast na prawach powiatu.

Badanie jakościowe przeprowadzone zostanie na początku roku 2014. Wyniki badań zebrane zostaną w raporcie zawierającym charakterystykę i oceną powiązań radnych oraz wskazania i rekomendacje, jak lepiej zadbać o jakość życia publicznego i unikać konfliktu interesów w samorządach. Liczymy, że rezultaty projektu i dyskusja wokół raportu przyczynią się do większego zainteresowania obywateli wyborami samorządowymi 2014 roku i bardziej świadomego w nich uczestnictwa.

Spółeczny monitoring konfliktu interesów

Konflikt interesów pojawia się na styku sfery publicznej z prywatną. Nie zawsze przeradza się w korupcję, czy spektakularny skandal. Zawsze jednak wymaga kontroli – odpowiednich zabezpieczeń prawnych, kultury organizacyjnej i czujności obywateli – aby korupcji i skandalu uniknąć.

Celem międzynarodowego projektu zaplanowanego na lata 2013–2015 i prowadzonego we współpracy z organizacjami z trzech krajów Partnerstwa Wschodniego: Armenii, Mołdawii i Ukrainy, jest poprawa efektywności państwa i wzmocnienie roli obywateli w działaniach zmierzających do ograniczenia konfliktu interesów w administracji publicznej. W projekcie, finansowanym ze środków Komisji Europejskiej, udział biorą: mołdawski oddział Transparency International (lider projektu), Eurasia Partnership Foundation i Transparency International Anti-corruption Center z Armenii oraz TORO Creative Union i Ukrainian Institute for Public Policy z Ukrainy.

W ramach projektu powstanie ekspertyza prawna wskazująca obowiązujące przepisy regulujące kwestie konfliktu interesów, przeprowadzone zostaną badania dotyczące konfliktu interesów administracji publicznej szczebla centralnego oraz monitoring konfliktu interesów w wybranych samorządach. Projekt zakłada również działania rzecznicze mające na celu zwiększenie udziału obywateli w ograniczaniu ryzyka konfliktu interesów zarówno w administracji centralnej jak i samorządowej.

W 2013 roku, przygotowaliśmy ekspertyzę prawną opisującą istniejące przepisy dotyczące konfliktu interesów zarówno w perspektywie międzynarodowej, jak i w prawodawstwie krajowym. W oparciu o doświadczenia TI-Mołdawia i we współpracy z polskimi ekspertami, opracowana została metodologia monitoringu sposobów wdrażania w instytucjach centralnych regulacji dotyczących konfliktu interesów. W grudniu przeprowadzono pierwszy etap monitoringu, którym objęte zostały wszystkie resorty oraz Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Przeanalizowano dokumenty (kodeksy, regulaminy, zarządzenia, programy, strategie) opisujące politykę administracji rządowej wobec konfliktu interesów. Nawiązano współpracę z Krajową Szkołą Administracji Publicznej, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych oraz Departamentem Służby Cywilnej. Monitoring pomóc ma w zidentyfikowaniu barier we wprowadzaniu polityk przeciwdziałających konfliktom interesów oraz zaproponować sposoby przewyciężania tych trudności. Dalsze działania prowadzone będą w roku 2014.

Wsparcie i ochrona prawna sygnalistów

Od 2009 roku prowadzimy działania na rzecz wzmocnienia ochrony prawnej sygnalistów – osób, które działając w dobrej wierze i w trosce o dobro publiczne, ujawniają nieprawidłowości lub zachowania nieetyczne w miejscu pracy albo środowisku zawodowym, czym narażają się na marginalizację zawodową, mobbing bądź utratę pracy. W poprzednich latach działania polegały głównie na monitorowaniu sytuacji

prawnej osób sygnalizujących nieprawidłowości oraz rzecznictwie ukierunkowanym na wzmocnienie ich ochrony prawnej. Przygotowaliśmy założenia do ustawy o ochronie sygnalistów.

W 2013 roku skupiliśmy się na pozyskaniu potencjalnych sprzymierzeńców wśród grup i środowisk, których głos ma istotne znaczenie dla wzmocnienia ochrony prawnej sygnalistów, poprawy klimatu społecznego oraz wypracowywania praktyk promujących sygnalizowanie. W tym celu zorganizowaliśmy cykl seminariów eksperckich adresowanych do trzech środowisk: pracodawców, związków zawodowych i prawników.

Seminarium dla pracodawców, zorganizowane we współpracy z Departamentem Służby Cywilnej oraz firmą Ernst & Young, koncentrowało się na statusie sygnalisty w zakładzie pracy oraz systemach wewnętrznego sygnalizowania nieprawidłowości (tzw. *whistleblowing schemes*).

Podczas spotkania zdiagnozowaliśmy nową barierę w ochronie sygnalistów, związaną z trudnością w zagwarantowaniu przez pracodawcę poufności danych osób zgłaszających nieprawidłowości. Wraz z firmą Linia Etyki Sp. z o.o., specjalizującą się we wdrażaniu systemów sygnalizowania, skierowaliśmy do Głównego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO) zapytanie o gwarancje poufności danych sygnalisty w świetle ustawy o ochronie danych osobowych. GIODO zobowiązało się do przeprowadzenia analizy tego problemu, uwzględniającej rozwiązania obowiązujące w innych krajach.

Na zaproszenie do współorganizacji seminarium o ochronie sygnalistów z perspektywy misji i działalności związków zawodowych pozytywnie odpowiedziała tylko jedna centrala – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (Forum Związków Zawodowych i NSZZ Solidarność nie wyraziły zainteresowania spotkaniem). Spotkanie pokazało rozbieżne opinie przedstawicieli związków zawodowych do uregulowania statusu sygnalisty w zakładzie pracy i wzmocnienia jego ochrony na gruncie prawa. W opinii niektórych rolę tę w wystarczającym stopniu pełnią związki zawodowe. Inni jednak wskazywali na pilną potrzebę wzmocnienia ochrony prawnej, chociażby poprzez zagwarantowanie sygnaliście poufności danych.

W seminarium z przedstawicielami środowisk prawniczych, zorganizowanym z Instytutem Prawa i Społeczeństwa INPRIS, uczestniczyli głównie sędziowie oraz radcy prawni, w tym dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie. Dyskusja koncentrowała się wokół statusu prawnego sygnalisty w świetle przepisów prawa pracy oraz praktyki ich stosowania. Obecni zgodzili się, że wprowadzenie do przepisów prawnych koncepcji sygnalisty lub sygnalizowania podlegającego ochronie, dałoby sądom, pełnomocnikom oraz sygnalistom występującym bez pełnomocników narzędzie ochrony, którego obecnie brakuje. Ponadto zmiany ustawodawcze doprowadziłyby do wykształcenia się i ujednoczenia praktyki orzeczniczej. Środowisko prawnicze wykazało największą otwartość na dyskusję oraz wypracowywanie optymalnych rozwiązań.

Prowadziliśmy szereg działań informacyjnych i rzeczniczych. Zagadnienia związane ze statusem prawnym sygnalisty w Polsce oraz regulaminami sygnalizowania, prezentowaliśmy m.in. na konferencji Centrum Etyki Biznesu przy Akademii Leona Koźmińskiego oraz seminarium zorganizowanym przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu. Opiniowaliśmy również rozwiązania systemowe wspomagające ochronę sygnalistów przygotowane dwóch instytucjach: Polskich Kolejach Państwowych oraz w Służbie Celnej.

Wnioski o potrzebie wzmocnienia ochrony prawnej sygnalistów, potwierdzone naszymi badaniami oraz opiniami organizacji międzynarodowych (Transparency International, OECD), przedstawiliśmy ministrowi pracy i polityki społecznej, które zadeklarowało rozważenie powołania zespołu (resortowego lub międzyresortowego) do przeprowadzenia analizy efektywności ochrony prawnej. Na skutek naszych zabiegów postulat zbadania obecnej sytuacji sygnalistów, przygotowania stosownych rekomendacji oraz przeprowadzenia akcji informacyjnej w sektorze publicznym i prywatnym znalazły swoje odbicie w *Rządowym Programie Przeciwdziałania Korupcji na lata 2011–2016*.

W ramach pomocy prawnej w roku 2013 prowadziliśmy dziesięć spraw sygnalistów: udzielaliśmy konsultacji, obserwowaliśmy postępowania sądowe, przygotowywaliśmy stanowiska *amicus curie* i podejmowaliśmy interwencje u Rzecznika Praw Obywatelskich.

Przeciwdziałanie korupcji w praktyce

Celem projektu prowadzonego od 2011 roku była ocena jakości i skuteczności systemów zapobiegania korupcji funkcjonujących w wybranych instytucjach administracji publicznej oraz przedstawienie – w oparciu o wyniki ewaluacji – poradnika prezentującego dobre praktyki we wdrażaniu systemów zabezpieczających przed korupcją.

W latach 2011–2012 przeprowadziliśmy ewaluację systemów przeciwdziałania korupcji w trzech instytucjach publicznych: Ministerstwie Gospodarki (2011), Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego (2012) i Agencji Rezerw Materiałowych (2012). Wyniki badań pokazały, że istniejące systemy, choć zawierają wiele ciekawych rozwiązań, mają trzy poważne mankamenty: dają zbyt dużą dowolność w sposobach ich wprowadzania, nie wymuszają wdrażania skutecznych działań naprawczych, a sposób oceniania ryzyka korupcyjnego jest obciążony dużą dozą arbitralności.

W oparciu o wyniki badań przygotowaliśmy poradnik dla instytucji publicznych, w którym przedstawione zostały mocne i słabe strony badanych systemów antykorupcyjnych. Poradnik oraz raporty z ewaluacji wszystkich trzech systemów antykorupcyjnych, zostały upublicznione na stronie internetowej Fundacji. Poradnik został rozesłany do instytucji centralnych, w tym do wszystkich ministerstw, klubów i kilku komisji parlamentarnych oraz do związków samorządowych.

Raport z badań przedstawiliśmy 21 czerwca 2013 na konferencji pt. *Systemy antykorupcyjne w administracji publicznej* zorganizowanej wspólnie z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych. W konferencji, w której uczestniczyło około 150 osób (głównie urzędników), pracownicy Agencji Rezerw Materiałowych, Służby Celnej oraz ministerstw Spraw Wewnętrznych, Spraw Zagranicznych i Obrony Narodowej przedstawili wprowadzane w ich instytucjach systemy zabezpieczeń antykorupcyjnych. Poruszona przez nas problematyka spotkała się z dużym zainteresowaniem administracji publicznej. Obszerne sprawozdanie z konferencji ukazało się w lipcowo-sierpniowym numerze „Przeglądu Służby Cywilnej”, a Szef Krajowej Szkoły Administracji Publicznej zaproponował zespołowi programu współpracę przy wprowadzaniu tematyki antykorupcyjnej do programu szkoleń KSAP.

Obserwatorium obywatelskie

Prowadzimy stały monitoring inicjatyw i wydarzeń istotnych z punktu widzenia rzetelności życia publicznego. Wyniki monitoringu upowszechniamy wśród organizacji pozarządowych, administracji publicznej i w mediach w postaci krótkich artykułów, informacji prasowych oraz pogłębionych analiz i opracowań. W ten sposób chcemy skuteczniej docierać do opinii społecznej, aktywnie kształtować debatę publiczną i uczyć obywateli na problemy jakości rządzenia, przejrzystości oraz korupcji.

W 2013 roku opublikowaliśmy 15 artykułów i informacji prasowych, m.in. na temat problemów z organizacją konsultacji publicznych przez resorty, prac nad rządowym programem antykorupcyjnym, zmian w regulaminie Rady Ministrów usprawniających sposób przygotowywania Ocen Skutków Regulacji, możliwości wykorzystania wolontariuszy jako osób wspomagających strony w postępowaniach sądowych.

W „Dzienniku Gazecie Prawnej”, „Rzeczpospolitej” oraz na portalu ngo.pl opublikowaliśmy trzy teksty analityczne poświęcone postulatom reformy Centralnego Biura Antykorupcyjnego, tarczy antykorupcyjnej oraz uzasadnieniu wyroku w głośnej sprawie Beaty Sawickiej.

W roku 2013 program był finansowany z dotacji Fundacji Społeczeństwa Otwartego (117 077,41 zł), z dotacji Komisji Europejskiej za pośrednictwem moldawskiego oddziału Transparency International (56 597,11 zł) oraz ze środków własnych Fundacji Batorego.

Razem koszty programu	491 467,75 zł

Otwarta Europa

Celem programu jest promocja aktywnej i przyjaznej polityki Polski i Unii Europejskiej wobec wschodnich sąsiadów oraz wspieranie procesów demokratycznych i dążeń proeuropejskich w krajach Europy Wschodniej. Działamy na rzecz zbliżania społeczeństw objętych programem Partnerstwa Wschodniego do Unii i przyspieszenia procesu liberalizacji reżimu wizowego. Nasze działania prowadzimy we współpracy z organizacjami i instytucjami z państw unijnych oraz z krajów Europy Wschodniej.

Przyjazna granica

Naszym celem jest doprowadzenie – poprzez stopniową liberalizację polityki wizowej UE – do całkowitego zniesienia wiz z krajami objętymi Partnerstwem Wschodnim i z Rosją. Działania na rzecz wprowadzenia przyjaznych rozwiązań wizowych i granicznych dla naszych wschodnich sąsiadów prowadzimy od roku 2002. W poprzednich latach monitorowaliśmy politykę wizową i procedury wydawania wiz obywatelom Europy Wschodniej przez kraje Unii Europejskiej oraz warunki przekraczania jej wschodniej granicy. Od chwili, gdy ruch bezwizowy z wybranymi państwami Europy Wschodniej stał się oficjalnie długoterminowym celem Unii, koncentrujemy się na proponowaniu rozwiązań, które pozwoliłyby na jak najszybsze zrealizowanie deklaracji państw członkowskich UE dotyczących jego wprowadzenia.

Zabiegamy m.in. o: implementację zobowiązań zapisanych w umowach o ułatwieniach wizowych i w *Kodeksie wizowym*, przyjęcie Planów Działań na rzecz liberalizacji wizowej, opracowanie specjalnych rozwiązań dla Białorusi, która nie ma umowy o ułatwieniach wizowych, zniesienie opłat za wizy dla państw Partnerstwa Wschodniego i Rosji. Staramy się dostarczać argumenty na rzecz liberalizacji polityki wizowej oraz rozwiewać lęki i obawy pojawiające się w krajach członkowskich w związku z perspektywą ruchu bezwizowego. Badamy też jakość obsługi ruchu osobowego na przejściach granicznych między Polską a Ukrainą oraz praktykę wydawania obywatelom Ukrainy wiz i zezwoleń na mały ruch graniczny.

Działania na rzecz przyspieszenia zniesienia reżimu wizowego i poprawy jakości obsługi podróżnych na wschodniej granicy UE prowadzimy we współpracy z organizacjami i instytucjami z państw unijnych oraz z krajów Europy Wschodniej, w tym z powołaną z naszej inicjatywy, Koalicją na rzecz ruchu bezwizowego w Europie, zrzeszającą 47 organizacji z krajów Partnerstwa Wschodniego i Unii. Sprawę liberalizacji wiz podnosimy na Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego w ramach prac w grupie wizowej, oraz na Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Unia-Rosja w ramach koordynowanej przez nas podgrupy wizowej.

W 2013 roku kontynuowaliśmy monitoring postępów w dialogu wizowym między UE a państwami PW i Rosją, sprawdzając z jednej strony postęp we wdrażaniu reform koniecznych do liberalizacji wizowej u naszych wschodnich sąsiadów, a z drugiej wypełnianie zobowiązań liberalizacji polityki wizowej przez UE.

We współpracy z obserwatorami z państw PW prowadziliśmy cykliczną ocenę dostosowania ustawodawstwa tych krajów do wymagań zapisanych w Planach Działań lub w innych dokumentach dwustronnych. Wyniki tych obserwacji przedstawialiśmy w aktualizowanym co kwartał Indeksie Liberalizacji Wizowej Krajów Partnerstwa Wschodniego, interaktywnym narzędziu obrazującym postęp poszczególnych państw Partnerstwa Wschodniego na drodze do ruchu bezwizowego z Unią. Informacje o postępach we wdrażaniu reform i dialogu wizowym upowszechnialiśmy w biuletynie informacyjnym rozsyłanym co kwartał do ponad 10 tys. odbiorców (decydentów, ministerstw spraw zagranicznych i spraw wewnętrznych, agend i instytucji rządowych, instytucji administracji publicznej, ośrodków akademickich, ośrodków analitycznych, mediów w UE i PW). W 2013 roku uruchomiliśmy rosyjską wersję Indeksu, co pozwoliło rozszerzyć krąg odbiorców w Rosji i w krajach PW.

Wyniki monitoringu ilustrowane Indeksami wykorzystywaliśmy w działaniach informacyjnych, promocyjnych i rzeczniczych na forum unijnym i w krajach Partnerstwa Wschodniego. We współpracy z członkami Koalicji na rzecz Ruchu Bezwizowego w Europie zorganizowaliśmy w kilku krajach PW i UE konferencje i seminaria o potrzebie i korzyściach liberalizacji polityki wizowej.

10–17 czerwca w Sejmie prezentowaliśmy wystawę fotograficzną *Wizy? Po co?*, przygotowaną przez ukraińską fundację Europa bez Barrier. Wystawa przedstawiała historie 12 znanych postaci życia publicznego i naukowego Ukrainy, którym odmowa wydania wizy utrudniła realizację planów zawodowych w krajach UE. W odstonięciu wystawy uczestniczyli posłowie, senatorowie, reprezentanci administracji rządowej, służby konsularnej i służb mundurowych. Wystawie towarzyszyła debata *Polityka wizowa UE i Polski wobec Ukrainy – osiągnięcia i wyzwania na przyszłość*, w której wraz z ukraińskimi członkami Koalicji (Instytutem Współpracy Euroatlantyckiej i Europą bez Barrier) przedstawiliśmy problemy, z którymi stykają się obywatele krajów PW w polskich i unijnych konsulatach. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele Polsko-Ukraińskiej Grupy Parlamentarnej, Departamentu Polityki Migracyjnej MSW, Departamentu Konsularnego MSZ, ambasady Ukrainy.

24 września, wraz z biurem posła do Parlamentu Europejskiego Pawła Kowala oraz organizacją Belarus Watch z Litwy, zorganizowaliśmy w Parlamencie Europejskim debatę nt. dialogu wizowego między krajami PW i UE przed szczytem wileńskim. W spotkaniu uczestniczyli dziennikarze polscy i ukraińscy, przedstawiciele instytucji europejskich oraz deputowani do PE. Perspektywa zniesienia wiz dla krajów PW i Rosji była też przedmiotem naszych rozmów z urzędnikami Komisji Europejskiej odpowiedzialnymi za proces liberalizacji.

3 października, wraz z mołdawskim Instytutem Rozwoju i Inicjatyw Społecznych „Viitorul”, zorganizowaliśmy w Kiszyniowie debatę *Europejska droga krajów Partnerstwa Wschodniego w 2013 roku*, podczas której zaprezentowaliśmy wyniki Indeksu Liberalizacji Wizowej Krajów Partnerstwa Wschodniego oraz przedstawiliśmy postępy w dialogu wizowym UE–Mołdawia. W spotkaniu wzięli udział działacze sektora pozarządowego krajów Partnerstwa Wschodniego, reprezentanci ambasad, lokalne media oraz przedstawiciele mołdawskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

28–29 października, we współpracy z organizacjami: Forum Mińska, Niemiecko-Białoruskie Społeczeństwo i Centrum Studiów nad Europą Wschodnią, zorganizowaliśmy w Wilnie konferencję poświęconą relacjom Białorusi z Unią Europejską i perspektywom dialogu między Mińskiem a Brukselą. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele MSZ Litwy, ambasad krajów UE i Białorusi, litewscy i niemieccy deputowani, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz dziennikarze.

29 października wraz z Centrum Analitycznym Globalnej i Regionalnej Współpracy, zorganizowaliśmy w Erywaniu debatę *Dialog wizowy Unia Europejska–Armenia: przed i po szczycie Partnerstwa Wschodniego w Wilnie*, poświęconą dotychczasowemu przebiegowi negocjacji dwustronnych między UE i Armenią na temat liberalizacji wizowej. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele ambasad i konsulatów państw członkowskich UE, reprezentacja delegacji UE w Armenii, ambasadorzy Brazylii i Kazachstanu, studenci, działacze i eksperci armeńskich organizacji pozarządowych, lokalne media.

19 grudnia, zorganizowaliśmy w Warszawie dyskusję o możliwości tymczasowego zniesienia wiz dla obywateli Ukrainy w związku z protestami społecznymi na Euromajdanie. W dyskusji *Czy możemy znieść wizy dla Ukrainy?* udział wzięli eksperci współtworzący Indeks Liberalizacji Wizowej Krajów Partnerstwa Wschodniego: Vugar Bayramov (Centrum Ekonomicznego i Społecznego Rozwoju, Azerbejdżan), Stepan Grigoryan (Centrum Analityczne Globalnej i Regionalnej Współpracy, Armenia), Andriej Jelisejew (Białoruski Instytut Studiów Strategicznych, Białoruś), Leonid Litra (Instytut Rozwoju i Inicjatyw Społecznych „Viitorul”), Lia Sanikidze (Kaukaski Instytut Pokoju, Demokracji i Rozwoju, Gruzja), Iryna Suszko (Europa bez Barrier, Ukraina), Ołeksandr Suszko (Instytut Współpracy Euroatlantyckiej, Ukraina), a także Michał Chabros (MSZ RP), Andrzej Drozd (Polsko-Ukraińska Izba Gospodarcza), Michał Kacewicz („Newsweek”), Mariana Kuzio (Europa bez Barrier, Ukraina), Paweł Lickiewicz (portal Eastbook), Margita Petrikova (MitOst).

Uczestniczyliśmy też w kilku debatach i konferencjach organizowanych przez naszych partnerów: **18 lutego** na konferencji w Berlinie organizowanej przez Fundację Heinricha Bölla, organizację MitOst oraz Europę bez Barrier i Instytut Współpracy Euroatlantyckiej, przedstawiliśmy polską politykę wobec Ukrainy w kwestiach granicznych i wizowych. W dyskusji udział wzięli deputowani do Bundestagu: Marieluise Beck, Viola von Cramon, Werner Schulz i Josef Winkler, szef ukraińskiej Transparency International Oleksij Chmara, rzecznik organizacji przedsiębiorców niemieckich Andreas Metz, oraz dyrektorka Europy bez Barrier Iryna Suszko a także przedstawiciele środowisk akademickich, organizacji pozarządowych i mediów.

19–21 kwietnia w Wilnie na zaproszenie BY Watch prowadziliśmy seminarium i szkolenie na dla wolontariuszy z Białorusi na temat działań rzeczniczych dotyczących liberalizacji polityki wizowej.

O postępie w dialogu wizowym opowiadaliśmy na konferencji *Mobilność młodzieży – klucz do demokratycznych reform w państwach Partnerstwa Wschodniego* zorganizowanej **13 maja** w Parlamencie Europejskim przez europośc Pawła Zalewskiego (Europejska Partia Ludowa), Europejskie Forum Studentów (AEGEE) oraz portal EurActiv. W spotkaniu uczestniczyli urzędnicy Komisji Europejskiej odpowiedzialni za politykę edukacyjną, wizową i programy adresowane do młodzieży (w tym tej z krajów PW) oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych z krajów UE i PW.

Na konferencji *Jak Ukraina wprowadza najbardziej wrażliwe reformy w kontekście planu działań na rzecz liberalizacji wizowej* zorganizowanej **8 lipca** w Kijowie w Ukraińskiej Agencji Informacyjnej przez organizację Europa bez Barrier, przedstawiliśmy Indeks Liberalizacji Wizowej Krajów PW ukraińskim politykom, urzędnikom, przedstawicielom środowisk akademickich i pozarządowych, delegacji UE na Ukrainie.

26 lipca podczas dwóch debat: *Dziennikarstwo obywatelskie – liderzy opinii czy outsiderzy?* oraz *Europa i kryzys. Perspektywy dla współpracy Rosja–UE*, zorganizowanych w Permie w ramach działań Forum Społeczeństwa Obywatelskiego UE–Rosja, przedstawiliśmy perspektywy, szanse i zagrożenia dla ruchu bezwizowego między Unią Europejską i Rosją. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele mediów, administracji, działacze społeczni, naukowcy i studenci oraz Rzecznik Praw Człowieka Regionu Permskiego.

W roku 2013 po raz kolejny uczestniczyliśmy w pracach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego, skupiającego ponad 200 organizacji z państw członkowskich Unii i z krajów Partnerstwa.

Podczas spotkania grupy roboczej: *Demokracja, prawa człowieka, dobre rządzenie i stabilność* (Bruksela, **14 maja**) przygotowaliśmy rekomendacje dotyczące efektywniejszej polityki wizowej EU i poprawy funkcjonowania konsulatów państw członkowskich w państwach PW. Rekomendacje przesłane zostały komisarz do spraw wewnętrznych Cecilii Malmström oraz urzędnikom Komisji Europejskiej odpowiedzialnym za dialog wizowy z krajami PW. Podczas szczytu Forum w Kiszyniowie (**4–5 października**) wraz z podgrupą wizową przygotowaliśmy rezolucję, wzywającą Komisję Europejską do rekomendowania przywódcom unijnym umowy o ruchu bezwizowym z Mołdawią oraz wzywającą Parlament Europejski i Parlament Armenii do przyspieszenia ratyfikacji umów o ułatwieniach wizowych i readmisji.

W ramach grupy wizowej Forum Społeczeństwa Obywatelskiego UE–Rosja (Haga, **5–7 października**) współtworzyliśmy raport nt. dialogu wizowego EU–Rosja. Tezy raportu *EU–Rosja. Wizowe ułatwienia i liberalizacja. Stan obecny i przyszłe perspektywy* przedstawione zostały podczas debaty w Wyższej Szkole Ekonomii w Moskwie **5 listopada** z udziałem przedstawicieli rosyjskiej Służby Migracyjnej, delegacji UE w Rosji, ambasad: Polski, Portugalii, Litwy, Belgii, Niemiec, Grecji, Słowacji, Estonii, Danii, Francji, a także środowisk akademickich i mediów.

Działania Koalicji na rzecz ruchu bezwizowego przyczyniły się do mobilizacji rządów państw Partnerstwa Wschodniego do wprowadzania koniecznych reform. Wpłynęły też na kształt i temperaturę debaty o polityce wizowej. Nasze rekomendacje i apele znalazły odzwierciedlenie w oficjalnych dokumentach parlamentu Armenii i Ukrainy, Komisji Europejskiej. Postulat ujednoczenia podejścia państw UE do polityki wydawania wiz, w tym szczególnie wykorzystywania dopuszczalnych prawnie ułatwień w ich przyznawaniu, uwzględniony został w podjętych przez Komisję pracach, mających na celu poprawę unijnej polityki wizowej.

Rok 2013 przyniósł pewien postęp w dialogu wizowym z krajami Partnerstwa Wschodniego. Podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego w Wilnie Komisja Europejska zarekomendowała Radzie UE i Parlamentowi Europejskiemu wprowadzenie ruchu bezwizowego z Mołdawią, bezsprzecznym liderem dialogu wizowego w minionym roku. W lipcu przyjęto poprawki do umowy o ułatwieniach wizowych z Ukrainą. W lutym przyjęty został Plan Działań na rzecz liberalizacji wizowej dla Gruzji, w październiku podpisano umowę o readmisji i ułatwieniach wizowych z Armenią a w listopadzie umowę o ułatwieniach wizowych z Azerbejdżanem. Białoruski Minister Spraw Zagranicznych Uładzimir Makiej zapowiedział na Szczycie w Wilnie otwarcie dialogu wizowego z UE.

W roku 2013 kontynuowaliśmy działania mające na celu poprawę praktyki wydawania wiz przez Polskę oraz usprawnienie obsługi podróżnych przekraczających wschodnią granicę Unii. Przygotowaliśmy raport z badań nad funkcjonowaniem granicy polsko-ukraińskiej podczas Mistrzostw Europy w piłce nożnej EURO 2012, prowadzonych we współpracy z ukraińską fundacją Europa bez Barrier przy wsparciu Fundacji Odrodzenie. W raporcie oceniamy skuteczność zastosowanych wówczas rozwiązań: odprawy w jednym miejscu (ukraińskie służby prowadziły czynności służbowe po polskiej stronie) oraz zielonych korytarzy (pas szybkiej obsługi dla turystów niezgłaszającym przewozu towarów akcyzowych). Tezy raportu *Granica polsko-ukraińska podczas Euro 2012. Odprawa w jednym miejscu receptą na zwiększenie przepustowości przejść granicznych* przedstawiliśmy **22–23 kwietnia** na konferencji w Warszawie oraz podczas debat we Lwowie (**30 kwietnia**) i Kijowie (**25 lipca**), zorganizowanych przez naszych ukraińskich partnerów Europe bez Barrier oraz Lwowskie Stowarzyszenie Prawnicze Ukrainie. W konferencji warszawskiej udział wzięli przedstawiciele ministerstw: Spraw Zagranicznych, Wewnętrznych, Sportu i Turystyki, Finansów, a ponadto Polsko-Ukraińskiej Izby Gospodarczej, Służby Celnej, Straży Granicznej. W spotkaniach na Ukrainie uczestniczyli przedstawiciele ukraińskiej Służby Celnej, Straży Granicznej, Stowarzyszenia Drogowców oraz mediów.

Swoje opinie nt. funkcjonowania wschodniej granicy Polski i Unii Europejskiej oraz propozycje jej usprawnienia prezentowaliśmy także **20 września** w Przemysłu podczas zorganizowanej przez Służbę Celną dyskusji panelowej *l-granica: przyszłość, współpraca, partnerstwo*.

Forum debaty wschodniej

W ostatnich latach spada zainteresowanie krajami Europy Wschodniej. Dominuje poczucie rozczarowania sytuacją w tej części Europy. Brakuje przestrzeni, w której przedstawiciele społeczeństw Polski i państw tego regionu mogliby spotykać się i rozmawiać ze sobą, coraz rzadziej poruszany jest temat polityki Unii Europejskiej wobec krajów Partnerstwa Wschodniego i Rosji.

Organizując konferencje, seminaria i spotkania poświęcone problemom naszych wschodnich sąsiadów, chcemy włączyć się w debatę o polityce wschodniej Polski i Unii, a także stworzyć przestrzeń do dyskusji z udziałem przedstawicieli liderów społecznych, gospodarczych i politycznych krajów Europy Wschodniej. W ten sposób pragniemy pobudzać zainteresowanie polskiej opinii publicznej i decydentów sprawami naszych wschodnich sąsiadów, wzmacniać dyskusję oraz wprowadzać nowe wątki do rozmowy na temat przyjaznej i aktywnej polityki zagranicznej Polski wobec Wschodu oraz wspierać procesy demokratyczne i dążenia proeuropejskie w tych krajach.

11 marca zorganizowaliśmy zamkniętą dyskusję *Polityczne perspektywy modernizacji Rosji* z udziałem prof. Władysława Inozemcewa (dyrektora Centrum Badania Społeczeństwa Postindustrialnego, Moskwa). Podczas spotkania, w którym uczestniczyła grupa ekspertów, polityków, urzędników państwowych i analityków, dyskutowano o możliwościach oraz perspektywach modernizacji rosyjskiej gospodarki i systemu politycznego, a także zmianach społecznych w tym kraju. Zapis debaty opublikowaliśmy na stronie Fundacji (*e-book*).

23 czerwca, w związku z rocznicą rzezi wołyńskiej, zorganizowaliśmy publiczną dyskusję *Wołyń i pojednanie* z udziałem Bogumity Berdychowskiej (kwartalnik „Więź”), prof. Jarosława Hrycaka (Ukraiński Uniwersytet Katolicki we Lwowie), dr. Łukasza Kamińskiego (prezesa Instytutu Pamięci Narodowej) i prof. Myroslawa Marynowycza (prorektora Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego we Lwowie).

Klub PL–RU

Powołany w 2012 roku nieformalny Klub PL–RU stanowi platformę wymiany opinii między przedstawicielami młodego pokolenia polskich i rosyjskich ekspertów, publicystów oraz działaczy. W spotkaniach Klubu uczestniczą politolodzy, socjologowie i ekonomiści, ale też historycy idei oraz osoby zajmujące się antropologią kultury. Dyskusje w ramach Klubu służą poznawaniu i rozumieniu polskiego i rosyjskiego sposobu patrzenia na istotne kwestie dotyczące zmian społecznych, polityki wewnętrznej i międzynarodowej, a także mają pomóc przezwyciężać podziały, uprzedzenia i stereotypy. Spotkaniom Klubu towarzyszą otwarte debaty publiczne z udziałem rosyjskich gości.

W dniach **16–17 kwietnia** zorganizowaliśmy spotkanie Klubu pt. *Polska i Rosja – zmieniające się społeczeństwa*. Poświęciliśmy je zmianom zachodzącym w obu społeczeństwach w ostatnich latach oraz miejscu młodego pokolenia. Uczestnicy dyskutowali o przemianach pokoleniowych i społecznych, starzeniu się społeczeństwa oraz pojawieniu się nowych roczników, które nie mają doświadczenia okresu zimnej wojny, a także o zjawisku radykalizacji i ujawnianiu się postaw skrajnych. W spotkaniu uczestniczyło 9 Rosjan oraz

15 Polaków. Wprowadzenie do zamkniętej dyskusji wygłosili profesorowie Ireneusz Krzemiński (Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego) oraz Nikołaj Pietrow (Uniwersytet Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Moskwa). Dyskusję zakończyła rozmowa z prezesem Fundacji Batorego Aleksandrem Smolarem poświęcona doświadczeniom Solidarności: *Ruchy społeczne a polityka*.

Spotkaniu Klubu towarzyszyła debata publiczna z udziałem rosyjskich gości: *Rosyjskie społeczeństwo a polityka: postawy, nowe zjawiska, inna polityka?*. Wystąpienie wprowadzające wygłosiła Maria Lipman (Centrum Carnegie, redaktor naczelna czasopisma „Pro et Contra”, Moskwa). W sesji plenarnej głos zabrali rosyjscy uczestnicy spotkania: dr Aleksandr Bikbow (Moskiewski Państwowy Uniwersytet im. Łomonosowa), Lubow Bisson (Rosyjska Akademia Nauk, Moskwa), Natalia Burlinowa (Fundacja Wsparcia Dyplomacji Publicznej im. Gorczakowa, Moskwa), Timofej Dziadko (TV Dożd, Moskwa), Aleksandr Kyniew (Fundacja Rozwoju Polityki Innowacyjnej, Moskwa), Iwan Preobrażeński (Agencja Informacyjna Rosbałt, Moskwa) oraz dr Siergiej Utkin (Rosyjska Akademia Nauk, Moskwa).

18–19 listopada zorganizowaliśmy kolejne spotkanie Klubu pt. *PL–RU Polska i Rosja – komunistyczna przeszłość*. Wzięło w nim udział 11 Rosjan i 15 Polaków. Podczas rozmowy dyskutowano o stosunku do komunistycznej przeszłości w obu krajach, problemie rozliczeń i wpływu przeszłości na dzisiejsze życie polityczne i społeczne, omawiano też kwestie pamięci o czasach komunistycznych (w tym: zjawisko nostalgii za ZSRR i PRL-em) i obecności tej przeszłości w kulturze. Wprowadzenia do dyskusji przygotowali Iwan Preobrażeński oraz dr Karolina Wigura („Kultura Liberalna”, członkini zarządu Fundacji Batorego). Dyskusji towarzyszyła rozmowa z Agnieszką Holland, reżyserką, członkinią Rady Fundacji Batorego o filmie i sztuce jako narzędziu rozmowy o przeszłości.

Spotkanie Klubu poprzedziła debata publiczna *Nostalgia za komunizmem*, w której wzięli udział rosyjscy uczestnicy spotkania: dr Roman Abramow (Rosyjska Akademia Nauk, Moskwa), dr Iryna Czezel (Magazyn Internetowy „Gefter”, Moskwa), dr hab. Jan Lewczenko (Uniwersytet Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Moskwa), dr Kiriłł Lewinson (Uniwersytet Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Moskwa), Siergiej Łukaszewski (Centrum Sacharowa, Moskwa), dr Michaił Niemcew (Nowosybirski Państwowy Uniwersytet Ekonomii i Zarządzania), dr Galina Orłowa (Południowy Uniwersytet Federalny, Rostów nad Donem) i Aleksandra Poliwanowa (Stowarzyszenie Memoriał, Moskwa). Podczas debaty poruszono problem nostalgii za ZSRR w rosyjskiej kulturze masowej, mediach i debacie publicznej.

We współpracy z „Tygodnikiem Powszechnym” przygotowany został specjalny dodatek „Oblicza Rosji” (TP nr 46/2013) poświęcony rosyjskiemu społeczeństwu. Autorzy tekstów – członkowie Klubu PL–RU (m.in. Lubow Bisson, Natalia Burlinowa, Timofej Dziadko, Jekaterina Kuzniecowa, Iwan Preobrażeński oraz Michał Łuczewski, Michał Sutowski i Karolina Wigura) w pomieszczonych w numerze artykułach poddali analizie zmiany zachodzące w Rosji i potencjał ruchów społecznych, a także zastanawiali się nad tym, co w warunkach rosyjskich oznacza „świadomy obywatel”. W dodatku zaprezentowano także nową sztukę rosyjską ze zbiorów Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie podejmującą problematykę polityczną i społeczną.

Działalność Klubu, w tym publikacja w TP, została wsparta dotacją z Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia.

Forum Polska–Ukraina

Zainicjowane przez Fundację w listopadzie 2012 roku Forum gromadzi polityków, ekspertów, działaczy pozarządowych, dziennikarzy oraz liderów opinii publicznej z Polski i Ukrainy. Regularnie odbywające się spotkania umożliwiają wymianę idei i poglądów, a także pomagają w zrozumieniu sytuacji w obu krajach i budowie silniejszych więzi między przedstawicielami obu narodów. Dyskusje wychodzą poza problemy relacji dwustronnych i koncentrują się na sprawach istotnych dla obu krajów: zarówno tych dotyczących problemów wewnętrznych, jak i polityki międzynarodowej czy wyzwań globalnych. W ramach Forum organizowane są również zamknięte spotkania w węższym gronie, z udziałem ekspertów i praktyków specjalizujących się w danej tematyce. Towarzyszą im publiczne debaty i konferencje z udziałem ukraińskich uczestników.

Forum powstało w odpowiedzi na spadek zainteresowania i intensywności kontaktów między obydwoma krajami oraz brak regularnych miejsc spotkań polsko-ukraińskich środowisk. Organizowane w ramach Forum spotkania są próbą odwrócenia tych tendencji i ożywienia kontaktów między przedstawicielami elit intelektualnych, politycznych i kulturalnych obu krajów. Jest to szczególnie ważne teraz, gdy Ukraina stanęła przed trudnymi wyborami kierunku, w którym ma zmierzać – politycznie, gospodarczo, kulturowo – oraz w momencie pojawienia się nowych liderów politycznych i młodych elit.

25–26 marca odbyło się spotkanie tzw. małego Forum Polska–Ukraina. Poświęciliśmy je kwestiom gospodarczym, integracji ekonomicznej oraz problematyce energetycznej. W zamkniętej dyskusji *Stowarzyszenie z UE/Unia Celna: następstwa dla Ukrainy, następstwa dla Polski* 20 ekspertów i polityków z Polski oraz 10 z Ukrainy zastanawiało się nad tym, co oba wybory oznaczają dla Ukrainy, dla jej gospodarki i funkcjonowania kraju; jakie są możliwe następstwa każdego z tych wyborów dla Polski i dla jej relacji z Ukrainą przede wszystkim w wymiarze gospodarczym, ale też politycznym. Wprowadzenia do dyskusji przygotowali dr Igor Umański (b. wiceminister finansów Ukrainy, Kijów) oraz dr Marcin Świącicki (poseł PO). Spotkaniu Forum towarzyszyła publiczna debata: *Gospodarka Ukrainy 2010–2013. Czas modernizacji?* z udziałem: Mychajła Honczara (Centrum Nomos, Sewastopol), dr. hab. Wasyla Jurczyszyna (Centrum Razumkova, Kijów), Jurija Korolczuka (Instytut Strategii Energetycznych, Kijów), Weroniki Mowczan (Instytut Badań Ekonomicznych i Konsultacji Politycznych, Kijów), Oksany Prodan (deputowanej Partii UDAR-u), dr. hab. Ołeksandra Szarowa (Narodowy Instytut Badań Strategicznych przy Prezydencie Ukrainy, Kijów), dr. Igora Umańskiego (ekonomisty, byłego ministra finansów) oraz Olega Zarubińskiego (deputowanego Partii Regionów).

W dniach **20–21 czerwca** zorganizowaliśmy drugie duże spotkanie Forum Polska–Ukraina. Tematem spotkania była polityka tożsamości i polityka pamięci w obu krajach w ostatnich latach, ze szczególnym uwzględnieniem sporów na temat historii drugiej wojny światowej. Wśród uczestników (31 z Polski i 19 z Ukrainy) znalazły się osoby zajmujące się historią XX wieku, eksperci od polityki pamięci, tożsamości i edukacji oraz zachowań społecznych, politycy i specjaliści od lat zajmujący się stosunkami polsko-ukraińskimi oraz wspólną historią. Wprowadzenia do dyskusji przygotowali: profesorowie Andrzej Friszke (Instytut Studiów Politycznych PAN) i Maksym Stricha (Wydział Humanistyczny Kijowskiego Uniwersytetu im. Hrinchenka).

Spotkaniu towarzyszyła publiczna konferencja: *Pamięć o XX wieku a współczesność. Ukraińskie spory o przeszłość*, o toczących się na Ukrainie dyskusjach wokół takich wydarzeń jak: Wielki Głód, druga wojna światowa, konflikt polsko-ukraiński w latach 1943–1947, ruch antykomunistyczny po 1945 roku. W konferen-

cji głos zabrali ukraińscy goście Forum. W pierwszej sesji *Spory o pamięć na Ukrainie* poświęconej dyskusjom o przeszłości i polityce ukraińskiego państwa w sferze pamięci wystąpili dr Kost' Bondarenko (Instytut Ukraińskiej Polityki, Kijów), prof. Wiaczesław Briuchowiecki (Uniwersytet Akademia Kijowsko-Mohylańska, Kijów), prof. Heorhija Kasjanowa (Instytut Historii Ukrainy UAN oraz Międzynarodowa Fundacja Odrodzenie, Kijów), Mykoła Kniażycki (deputowany Batkiwszczyny) i dr Wołodymyr Kułyk (Instytut Politologii i Etnologii UAN, Kijów). Druga sesja *Pamięć a relacje z sąsiadami* z wystąpieniami dr. Andrija Portnowa (Uniwersytet Humboldta, Berlin), prof. Mykoły Riabczuka (Ukraiński PEN Club, Kijów), prof. Maksyma Strichy (Wydział Humanistyczny Kijowskiego Uniwersytetu im. Hrinchenka) oraz Tarasa Wozniaka (kwartalnik „Ji”, Lwów) była poświęcona roli pamięci w relacjach z sąsiadami Ukrainy, przede wszystkim Polską i Rosją. Fragmenty zamkniętej dyskusji oraz wystąpienia z konferencji, uzupełnione o fragmenty debaty *Wołyń i pojednanie*, wydaliśmy w dwóch wersjach językowych: polskiej i ukraińskiej w publikacji *Pamięć i pytania o tożsamość*.

Działalność Forum została wsparta z dotacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu Współpraca w dziedzinie dyplomacji publicznej 2013.

Monitoring wyborów w krajach Partnerstwa Wschodniego i Rosji

Pod koniec 2012 roku dołączyliśmy do Europejskiej Platformy Demokratycznych Wyborów, której zadaniem jest wspieranie krajowych społecznych misji obserwacyjnych w państwach Partnerstwa Wschodniego i Rosji. Członkowie Platformy uczestniczą w charakterze ekspertów w krajowych misjach obserwacyjnych, upowszechniają w swoich krajach wyniki obserwacji, nagłaśniając przypadki nieprawidłowości i fałszerstw wyborczych, występują w obronie represjonowanych kolegów (Stowarzyszenia Głos w Rosji, Centrum Studiów Obserwacji Wyborców i Demokracji), prowadzą działania rzecznicze wobec instytucji międzynarodowych (ODIHR, Komisja Europejska i inne). Organizują szkolenia, warsztaty i wymianę doświadczeń dotyczących monitoringu wyborów.

W 2013 roku członkowie Platformy brali udział w misjach eksperckich podczas wyborów w Gruzji i Azerbejdżanie, wspierając lokalne misje obserwacyjne i upowszechniając wyniki ich obserwacji. W dniach **9–11 grudnia**, we współpracy z niemiecką organizacją European Exchange, zorganizowaliśmy w Warszawie drugie doroczne spotkanie organizacji zrzeszonych w Platformie (w sumie 13 organizacji z krajów Partnerstwa Wschodniego, Rosji oraz Niemiec, Szwecji i Norwegii). Podczas warsztatów zaprezentowaliśmy metodologię i doświadczenia z monitoringu finansowania kampanii wyborczych prowadzonego przez program **Przeciw Korupcji** (obecnie Odpowiedzialne Państwo). Spotkaniu towarzyszyło zamknięte seminarium z udziałem polskich ekspertów i działaczy pozarządowych *Spoteczne obserwacje wyborcze w krajach Partnerstwa Wschodniego i Rosji w 2013 roku*, poświęcone doświadczeniom prowadzenia społecznej obserwacji wyborów w krajach regionu.

W 2013 roku program finansowany był z dotacji Fundacji Społeczeństwa Otwartego (326 967,61 zł), Narodowego Funduszu na rzecz Demokracji (80 776,45 zł), Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP (65 758,93 zł), Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia (19 240 zł) oraz ze środków własnych Fundacji Batorego.

Razem koszty programu

721 511,08 zł

Warszawskie Biuro ECFR

Warszawskie Biuro Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych [European Council on Foreign Relations – ECFR] jest częścią pan-europejskiego think tanku działającego od 2007 w siedmiu stolicach Unii Europejskiej. Celem ECFR, jest prowadzenie badań i animowanie rzeczowej debaty o sprawach międzynarodowych oraz promowanie spójnej, skutecznej, opartej na wartościach europejskiej polityki zagranicznej. ECFR wydaje corocznie kilkanaście publikacji na tematy związane z polityką zagraniczną Unii Europejskiej, przygotowuje raporty i analizy, organizuje konferencje i debaty publiczne, seminaria i dyskusje eksperckie.

W 2013 działania Warszawskiego Biura ECFR koncentrowały się na upowszechnianiu najnowszych raportów przygotowanych przez ekspertów ECFR, organizacji spotkań, zarówno w formie debat otwartych dla szerszej publiczności, jak i zamkniętych spotkań eksperckich oraz na rozbudowie kanałów promocyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem polskojęzycznej strony internetowej poświęconej działalności Warszawskiego Biura ECFR .

Debaty i seminaria

14 stycznia zorganizowaliśmy zamknięte seminarium eksperckie na temat roli sankcji w polityce zagranicznej Unii Europejskiej, połączone z prezentacją raportu *Rola sankcji w polityce zagranicznej UE*, autorstwa Konstantego Geberta (niezależnego publicysty i komentatora spraw zagranicznych, współpracownika Warszawskiego Biura ECFR). Komentarz do raportu wygłosił Maciej Popowski (zastępca Sekretarza Generalnego Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych).

14 lutego odbyło się zamknięte seminarium eksperckie *Przebudowa strefy Euro i polskie dylematy* z udziałem ambasadora Marka Prawdy (stałego przedstawiciela Polski w Unii Europejskiej przy Radzie UE), poświęcone trwającym reformom strefy Euro, w tym projektowi wspólnego nadzoru bankowego oraz konsekwencjom tych reform dla Polski.

7 marca zorganizowaliśmy publiczną debatę o kierunkach dalszej integracji politycznej w Europie *Unia Europejska = strefa euro? Lekcja kryzysu i przyszłość integracji europejskiej*, z udziałem Piotra Serafina (podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP), Jose Ignacio Torreblanki (eksperta ECFR) oraz Jeana Pisani-Ferry'ego (dyrektora brukselskiego think tanku Bruegel). Podczas spotkania zaprezentowana została analiza ECFR autorstwa J.I. Torreblanki *Czym jest Unia polityczna?*.

13 marca przygotowaliśmy publiczną debatę *Unia Europejska wobec Rosji: zgodnie, ale czy skuteczniej? Wnioski z European Foreign Policy Scorecard*, połączoną z promocją raportu ECFR: „EU Foreign Policy Scorecard 2013”. Udział wzięli: Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (podsekretarz stanu w MSZ), Andreas Schockenhoff (przedstawiciel rządu RFN ds. kontaktów z Rosją), Kadri Liik (ekspertka ECFR), Siergiej Utkin (ekspert ds. europejskich w Instytucie Światowej Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych w Moskwie) oraz prof. Adam

Daniel Rotfeld (członek Rady ECFR). Organizacja obu wydarzeń została wsparta z dotacji polskiego MSZ w ramach konkursu Współpraca w dziedzinie dyplomacji publicznej 2013.

15 kwietnia odbyło się zamknięte seminarium eksperckie *Quo vadis Gruzja?* na temat zmian w polityce zewnętrznej oraz wewnętrznej Gruzji po wyborach w październiku 2012, połączone z prezentacją raportu Jany Kobzowej (ekspertki ECFR) *Zmiany w polityce wewnętrznej, wyzwania dla polityki zagranicznej*. W spotkaniu wzięli udział eksperci z Polski, Gruzji, Rosji, Turcji oraz Niemiec, a także Philippe Lefort (specjalny przedstawiciel UE ds. Kaukazu). Współorganizatorem seminarium była Fundacja im. Heinricha Bölla w Warszawie.

8 maja zorganizowaliśmy publiczną debatę poświęconą wpływowi kryzysu europejskiego na przemiany polityczne wewnątrz krajów UE: *Włochy, Cypr i co dalej?*, połączoną z promocją raportu ECFR: *Nowa geografia polityczna Europy*. W debacie wystąpili: Giampiero Gramaglia (dyrektor portalu EurActiv.it), Thomas Klau (szef biura ECFR w Paryżu), Johanna Korhonen (publicystka, „Helsingin Sanomat”, Finlandia) oraz Aleksander Smolar (prezes Fundacji Batorego).

27 maja przygotowaliśmy debatę publiczną pt.: *Lekcja Orbana. Czy UE powinna chronić demokracji w państwach członkowskich?*. Gośćmi spotkania byli: Jan-Werner Müller (profesor nauk politycznych Uniwersytetu w Princeton), Marek Cichocki (filozof, dyrektor programowy Centrum Europejskiego Natolin), Heather Grabbe (dyrektorka Open Society European Policy Institute) oraz Kai-Olaf Lang (kierownik działu ds. UE w berlińskim think tanku Stiftung Wissenschaft und Politik). Współorganizatorem spotkania było Europejskie Centrum Solidarności.

11 czerwca odbyła się konferencja ekspercka zatytułowana: *Głos Berlina w Europie: niemiecka polityka bezpieczeństwa i wyzwania strategiczne dla UE*. Wystąpienia wprowadzające do dyskusji na temat europejskich zdolności obronnych i wspólnych wyzwaniach polityki bezpieczeństwa wygłosili m.in.: Judy Dempsey (Carnegie Europe), Vivien Pertusot (IFRI Brussels), Olivier de France (ECFR Paris), Constanze Stelzenmüller (German Marshall Fund), Claudia Major (Stiftung Wissenschaft und Politik, Berlin), Hans Kundnani (ECFR Londyn) oraz Jörg Lau („Die Zeit”). Współorganizatorem wydarzenia była Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej.

25 czerwca we współpracy z Ambasadą Francji w Polsce oraz Ośrodkiem Kultury Francuskiej przy UW zorganizowaliśmy debatę publiczną na temat roli Unii Europejskiej w Afryce Północnej na przykładzie interwencji w Mali: *Po arabskiej wiosnie i interwencji w Mali: UE wobec wyzwań w Afryce Północnej*. Wystąpili: Gilles Kepel (politolog, ekspert ds. islamu, profesor Sciences Po Paris), Susi Dennison (ekspertka ECFR), Marcin Zaborowski (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych) oraz Konstanty Gebert (ECFR Associate Fellow).

26 i 27 czerwca odbyło się seminarium eksperckie *Niemiecki model gospodarczy – model dla Europy?* poświęcone niemieckiemu modelowi gospodarki oraz możliwościom wdrożenia jego elementów w gospodarkach innych krajów Unii Europejskiej. W roli panelistów wystąpili: Jan Krzysztof Bielecki (przewodniczący Rady Gospodarczej przy Premierze RP oraz członek Rady ECFR), Sebastian Dullien (ekspert ECFR), Dirk Heilmann (niemiecki dziennik „Handelsblatt”), Mark Schieritz (korespondent „DIE ZEIT”), Sebastian Płóciennik (ekonomista z Uniwersytetu Wrocławskiego), Marco de Andreis (ekspert ECFR), Ryszard Petru (ekonomista, partner PwC), Javier Doz (zastępca przewodniczącego Europejskiego Stowarzyszenia Związków Zawodowych) oraz Dirk Schumacher (Goldman Sachs). Współorganizatorami projektu były: Fundacja im. Konrada Adenauera w Polsce oraz Konfederacja Lewiatan.

26 września w ramach Europejskiego Forum Nowych Idei w Sopocie odbyła się publiczna prezentacja raportów na temat niemieckiego modelu gospodarczego (autorstwa Sebastiana Dulliena i Sebastiana Płóciennika) oraz dyskusja publiczna będąca kontynuacją czerwcowego seminarium nt. niemieckiego modelu gospodarczego.

30 września zorganizowaliśmy w Warszawie spotkanie polsko-niemieckiej Grupy Roboczej *Task Force* ds. Partnerstwa Wschodniego, powołanej przez ECFR i DGAP – Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik. Spotkaniu towarzyszyła dyskusja ekspercka na temat polsko-niemieckiej polityki wschodniej *Po szczycie Partnerstwa Wschodniego: odnowienie polityki wschodniej UE oraz polsko-niemieckiej współpracy*. Wprowadzenia do dyskusji wygłosili: Sabine Fischer (Stiftung Wissenschaft und Politik, Berlin), Olaf Osica (dyrektor Ośrodka Studiów Wschodnich), Josef Janning (Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik, Berlin) oraz Kai-Olaf Lang (Stiftung Wissenschaft und Politik, Berlin). Efektem pracy grupy roboczej było memorandum *Po Wilnie: Jak Niemcy i Polska mogą zmienić politykę wschodnią UE* opublikowane przez „Gazetę Wyborczą” i „Die Welt” i zaprezentowane 22 listopada na seminarium eksperckim w Berlinie.

8 i 9 października przygotowaliśmy seminarium eksperckie oraz debatę pt.: *Europa w azjatyckim stuleciu*, poświęcone pozycji Chin we współczesnym świecie oraz relacjom tego kraju z Unią Europejską. Wśród gości spotkania znaleźli się: Francois Godement (ekspert ECFR), Jakub Wiśniewski (dyrektor Departamentu Strategii Polityki Zagranicznej, MSZ), Marjut Hannonen (członek Gabinetu Komisarza ds. Handlu, Komisja Europejska), Annika Bolten-Drutschmann (Ministerstwo Spraw Zagranicznych RFN). Współorganizatorami projektu byli: Fundacja im. F. Eberta w Warszawie oraz demosEuropa – Centrum Strategii Europejskiej.

15 i 16 października, we współpracy z demosEuropa – Centrum Strategii Europejskiej, zorganizowaliśmy seminarium eksperckie oraz debatę *Turcja w obszarze poradzieckim: implikacje dla Europy*. W dyskusji wystąpili między innymi: Patricia Flor (specjalna przedstawicielka UE ds. Azji Centralnej), Dimitrios Triantaphyllou (dyrektor Kadir Has University), Dimitar Bechev (ekspert ECFR z Sofii), Pavel Baev (ekspert Peace Research Institute Oslo – PRIO) oraz Amanda Paul (ekspertka European Policy Centre) i prof. Adam Daniel Rotfeld (członek Rady ECFR). Projekt został współfinansowany przez Departament Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w ramach konkursu Współpraca w dziedzinie dyplomacji publicznej 2013.

18 listopada odbyła się dyskusja publiczna *Inteligentny wzrost: Jak Europa i Polska mogą zyskać na kryzysie* z udziałem Ralfa Fücks, szefa Fundacji Heinricha Bölla (HBS). Moderatorem dyskusji był Piotr Buras, dyrektor Warszawskiego Biura ECFR. Spotkanie zorganizowano w czasie warszawskiej Konferencji Klimatycznej ONZ (COP 19) we współpracy z Fundacją Heinricha Bölla w Warszawie.

3 grudnia przygotowaliśmy debatę publiczną *Europa w naszym świecie: dlaczego UE potrzebuje strategii globalnej*, z udziałem Marka Leonarda (dyrektora ECFR), Jacka Saryusz-Wolskiego (posła do Parlamentu Europejskiego), Krzysztofa Szczerskiego (posła na Sejm RP) i Stanisława Kozieja (szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego). Spotkanie połączono z promocją *policy brief* ECFR *Dlaczego Europa potrzebuje nowej globalnej strategii?* autorstwa Marka Leonarda oraz ekspertów ECFR: Susi Dennison, Richarda Gowana, Hansa Kundnani i Nicka Witney’a.

Publikacje

Wiosną 2013 uruchomiliśmy polskojęzyczną stronę internetową Warszawskiego Biura ECFR zawierającą teksty, komentarze i informacje na temat bieżącej działalności biura.

We wrześniu ECFR opublikował analizę Piotra Burasa, dyrektora Warszawskiego Biura ECFR [*Cicha rewolucja UE*] *EU Silent Revolution* poświęconą ewolucji systemu instytucjonalnego UE. W listopadzie odbyło się w Londynie seminarium eksperckie poświęconej tej publikacji z udziałem autora. W tym samym miesiącu, z inicjatywy Warszawskiego Biura ECFR, ukazał się raport Sebastiana Płóciennika *Skuteczny, ale trudny. Czy niemiecki model gospodarczy może być wzorem dla Europy?*. Raport dystrybuowany był wśród uczestników międzynarodowej konferencji Europejskie Forum Nowych Idei (25–27 września) w Sopocie.

Wszystkie publikacje dostępne są na stronie ECFR www.ecfr.eu/warsaw.

W 2013 roku działalność Warszawskiego Biura ECFR była finansowana z dotacji Instytutu Społeczeństwa Otwartego (494 267,86 zł), Ministerstwa Spraw Zagranicznych (36 737,00 zł), Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (9 695,21 zł), Fundacja im. Konrada Adenauera (8 801,79 zł) oraz Europejskiego Centrum Solidarności (4 154,10 zł).

Koszty realizacji	554 496,95 zł

Przeciwdziałanie Uzależnieniom

Regionalny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom zajmuje się współpracą ze specjalistami w dziedzinie terapii alkoholizmu i narkomanii w krajach Europy Wschodniej i dawnego ZSRR, przekazując im polskie doświadczenia i osiągnięcia w tej dziedzinie. Zajmujemy się również szkoleniami związanymi z reedukacją sprawców przemocy domowej. Organizujemy seminaria, staże i konferencje oraz wspieramy publikacje literatury popularyzującej wiedzę o uzależnieniach i metodach terapii opartych na partnerstwie profesjonalistów z grupami wzajemnej pomocy takimi jak AA czy Al-Anon.

Program „Atlantis”: leczenie uzależnień w zakładach karnych

Od 1991 roku Polska z dużym powodzeniem stosuje przeniesiony z USA model terapii uzależnionych w zakładach karnych. Terapia i resocjalizacja opiera się na programie Anonimowych Alkoholików oraz na współpracy ze wspólnotą AA. Polskie doświadczenia przekazujemy innym krajom organizując szkolenia dla pracowników penitencjarnych. Współpracujemy z przedstawicielami resortów sprawiedliwości Armenii, Bułgarii, Estonii, Gruzji, Kirgistanu, Litwy, Łotwy, Mołdawii, Ukrainy, a także Syberii i Dalekiego Wschodu Rosji.

W 2013 roku z okazji 20-lecia oddziału terapeutycznego „Atlantis” przy ul. Rakowieckiej w Warszawie wsparliśmy zorganizowanie konferencji pt. „Terapia uzależnień w izolacji więziennej: możliwości i ograniczenia”.

Szkolenia i staże

W 2013 roku zorganizowaliśmy w Polsce cztery szkolenia: dla terapeutów uzależnień (marzec), dla pracowników więziennictwa o pracy ze sprawcami przemocy (marzec, kwiecień), dla pracowników socjalnych na temat pracy z bezdomnymi (czerwiec). W czerwcu zorganizowaliśmy w Warszawie pięciodniową regionalną Szkołę Letnią, w grudniu superwizję dla psychologów więziennych. W szkoleniach wzięło udział 194 uczestników z Polski i kilkunastu krajów regionu.

Przeprowadziliśmy też dziesięć warsztatów i seminariów za granicą, m.in. we Lwowie, Sewastopolu, Nowosybirsku, Czelabińsku, Pałandze, Jakucku, Krasnojarsku, Wilnie. W Carlsbergu w Niemczech zorganizowaliśmy konferencję i szkolenie adresowane do polskich imigrantów na temat problemów alkoholizmu i patologii rodzinnej. Ponadto, dla 22 terapeutów ze Wschodu zorganizowaliśmy staże w placówkach odwykowych w Polsce. Czterem terapeutom ze Lwowa umożliwiliśmy udział w stażu w ośrodku terapii uzależnień w Sewastopolu.

Publikacje

W 2013 roku wydaliśmy dwie edycje biuletynu o uzależnieniach „Arka” (w języku bułgarskim i polskim).

W 2013 roku program finansowany był z dotacji Fundacji Społeczeństwa Otwartego.

Dotacje	54 250,00 zł
Koszty realizacji	874 128,44 zł
Razem koszty programu	828 378,64 zł

Skrócone sprawozdanie finansowe

Wprowadzenie

Skrócone sprawozdanie finansowe zawierające bilans Fundacji im. Stefana Batorego (zwanej dalej „Fundacją”) na dzień 31 grudnia 2013 r., rachunek zysków i strat za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2013 r. oraz powiązane informacje dotyczące przychodów i kosztów zostało sporządzone na podstawie zbadanego rocznego sprawozdania finansowego Fundacji sporządzonego według zasad określonych w Ustawie o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity – Dz. Ustaw z 2013 r. poz. 330 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek nie będących spółkami handlowymi, nie prowadzących działalności gospodarczej (Dz. U. z 2001 r. Nr 137, poz. 1539 z późniejszymi zmianami).

Dotacje i darowizny (PLN)

Instytut Społeczeństwa Otwartego, Nowy Jork (USA)	7 073 711,02
Fundacja Promocji Społeczeństwa Otwartego, Nowy Jork (USA)	6 213 172,85
Biuro Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Bruksela (Belgia)	3 562 375,62
Agora S.A., Warszawa (darowizna rzeczowa powierzchni reklamowej)	812 551,81
Prywatni darczyńcy z Polski	270 334,37
Wpłaty 1% podatku od osób fizycznych	295 127,53
Transparency International, Kiszyniów (Mołdawia) (ze środków Komisji Europejskiej)	145 985,27
Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Warszawa	104 371,93
Fundacja Agory, Warszawa	100 000,00
Narodowy Fundusz na rzecz Demokracji NED, Waszyngton (USA)	87 142,67
Fundusz na rzecz Fundacji Batorego (darowizny Fundacji Quo Vadis Rodziny Gavellów), Waszyngton (USA)	48 246,00
Altus TFI S.A., Warszawa	20 000,00
Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia, Warszawa	19 239,30
Monolith Films Sp. z o.o., Warszawa	15 000,00
Palmer&Dodge Fiduciary Account, Boston	4 642,65
Google Matching Gift Program, Princeton (USA)	4 565,24
Bonnier Business (Polska) Sp. z o.o. (darowizna rzeczowa powierzchni reklamowej)	1 820,40
CEM Instytut Badań Rynku i Opinii Publicznej Sp. z o.o.	120,00
Zwroty z rozliczeń dotacji	145 925,20
Inne (m.in. zwroty kosztów podróży na konferencje)	32 028,57
Razem	18 956 360,43

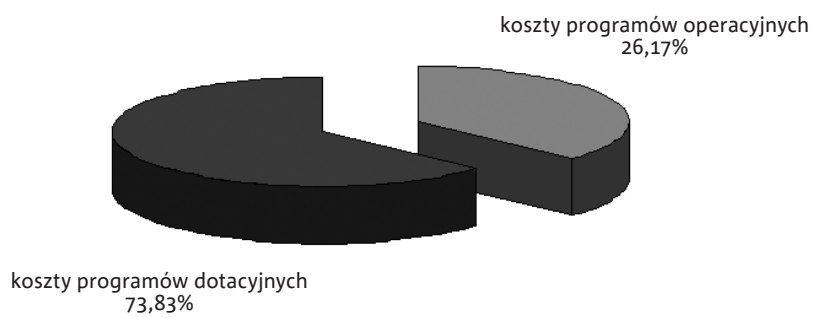
Koszty (PLN)

Programy	14 447 359,75
Administracja	2 474 467,95
Amortyzacja	816 893,39
Razem	17 738 721,09

Koszty programowe (PLN)

Programy dotacyjne	
Demokracja w Działaniu	2 949 094,51
Obywatele dla Demokracji	1 488 744,86
Koalicje Obywatelskie	947 855,17
Dla Białorusi	3 478 596,45
Równe Szanse i Fundusze Powierzone	1 801 548,13
Programy operacyjne	
Debaty Fundacji Batorego	176 148,70
Masz Głos, Masz Wybór	909 517,51
Odpowiedzialne Państwo	491 467,75
Otwarta Europa	721 511,08
Warszawskie Biuro ECFR	554 496,95
Przeciwdziałanie Uzależnieniom	928 378,64
Razem	14 447 359,75

Struktura kosztów Fundacji

Bilans na dzień 31 grudnia 2013

AKTYWA	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2013
A Aktywa trwałe	32 883 232,48	23 871 043,53
I Wartości niematerialne i prawne	–	82 060,22
II Rzeczowe aktywa trwałe	22 032 847,48	21 288 983,31
– grunty użytkowane wieczysto	3 450 805,08	3 450 805,08
– budynek	18 344 319,12	17 684 330,76
– urządzenia techniczne, maszyny i inne	237 723,28	153 847,47
III Inwestycje długoterminowe (obligacje skarbowe)	10 850 385,00	2 500 000,00
B Aktywa obrotowe	169 216 861,45	195 352 362,98
I Należności krótkoterminowe	45 233,07	312 041,55
– należności z tytułu usług	23 709,73	307 551,66
– należności inne	21 523,34	4 489,89
II Inwestycje krótkoterminowe	169 126 288,41	194 997 281,43
1 Krótkoterminowe aktywa finansowe	152 074 894,20	178 432 625,99
– obligacje, lokaty, jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym	151 740 904,15	178 004 332,74
– inne krótkoterminowe aktywa (odsetki od obligacji)	333 990,05	428 293,25
2 Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	17 051 394,21	16 564 655,44
– kasa i rachunki bankowe	3 149 120,05	10 310 291,41
– inne środki pieniężne (lokaty)	13 902 274,16	6 254 364,03
III Rozliczenia międzyokresowe	45 339,97	43 040,00
– krótkoterminowe	45 339,97	43 040,00
SUMA AKTYWÓW	202 100 093,93	219 223 406,51

Bilans na dzień 31 grudnia 2013 (c.d.)

PASYWA	Stan na dzień	
	31.12.2012	31.12.2013
A Fundusze własne	196 746 064,87	205 788 299,72
I Fundusz statutowy	166 557 742,71	168 414 627,34
– z rozliczenia wyniku finansowego	166 425 926,11	168 285 128,99
– fundusz założycielski	131 816,60	129 498,35
II Fundusz z aktualizacji wyceny	11 121 463,96	4 021 615,07
III Wynik finansowy	19 066 858,20	33 352 057,31
– z rozliczenia wyniku lat poprzednich	8 301 354,87	17 207 655,32
– z rozliczenia wyniku bieżącego roku	10 765 503,33	16 144 401,99
B Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	5 354 029,06	13 435 106,79
I Zobowiązania długoterminowe	350 259,82	131 440,02
II Zobowiązania krótkoterminowe	5 002 684,24	13 085 706,30
1 wobec pozostałych jednostek	4 903 645,56	12 970 414,34
– zobowiązania grantowe	1 239 020,00	816 767,64
– zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług	202 369,34	151 170,21
– rozrachunki z budżetem	109 261,00	143 651,00
– rozrachunki z ZUS	92 681,55	139 483,37
– zobowiązania z tytułu operacji finansowych	42 908,23	11 318 629,45
– zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	54 760,00	34 035,07
– zobowiązania inne	3 162 645,44	366 677,60
2 fundusze specjalne	99 038,68	115 291,96
III Rozliczenia międzyokresowe	1 085,00	217 960,47
– krótkoterminowe	1 085,00	217 960,47
SUMA PASYWÓW	202 100 093,93	219 223 406,51

Rachunek zysków i strat sporządzony za okres od 1 stycznia 2013 do 31 grudnia 2013

Poz.	Wyszczególnienie	Kwota	
		2012 przekształcone	2013
A	Przychody z działalności statutowej	27 141 775,66	39 251 457,92
1	Przychody z działalności pożytku publicznego	15 534 730,51	18 956 360,43
2	Pozostałe przychody określone statutem	3 305 690,28	3 087 442,17
3	Przychody z rozliczenia wyniku roku poprzedniego	8 301 354,87	17 207 655,32
B	Koszty realizacji zadań statutowych	10 464 850,11	14 447 359,75
C	Wynik na działalności statutowej A-B	16 676 925,55	24 804 098,17
D	Koszty administracyjne	3 233 756,33	3 291 361,34
1	Zużycie materiałów i energii	345 094,42	327 060,78
2	Usługi obce	995 791,20	917 887,30
3	Amortyzacja	803 640,31	816 893,39
4	Wynagrodzenia i narzuty	793 195,69	925 757,82
5	Pozostałe koszty	296 034,71	303 762,05
E	Pozostałe przychody	3 187,85	2 207,74
F	Pozostałe koszty	3 344,12	320,05
G	Przychody finansowe	6 536 446,59	12 640 045,01
H	Koszty finansowe	903 374,34	794 352,22
I	Wynik finansowy brutto na całokształcie działalności C-D+E-F+G-H	19 076 085,20	33 360 317,31
J	Podatek dochodowy	9 227,00	8 260,00
	Wynik finansowy ogółem I-J	19 066 858,20	33 352 057,31
1	Różnica zwiększająca przychody roku następnego	17 207 655,32	24 025 437,88

Opinia niezależnego biegłego rewidenta o skróconym sprawozdaniu finansowym

Dla Rady Fundacji im. Stefana Batorego

Załączone skrócone sprawozdanie finansowe Fundacji im. Stefana Batorego z siedzibą w Warszawie, ul. Sapieżyńska 10a (zwanej dalej „Fundacją”) zostało sporządzone przez Zarząd Fundacji na podstawie zbadanego pełnego rocznego sprawozdania finansowego Fundacji za okres obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. („sprawozdanie finansowe Fundacji”). Sprawozdanie finansowe Fundacji zostało sporządzone zgodnie z Ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek nie będących spółkami handlowymi, nie prowadzących działalności gospodarczej (Dz. U. z 2001 r. Nr 137, poz. 1539 z późniejszymi zmianami).

Badanie sprawozdania finansowego Fundacji, na podstawie którego sporządzono skrócone sprawozdanie finansowe, przeprowadziliśmy stosownie do przepisów rozdziału 7 Ustawy o rachunkowości, Krajowych Standardów Rewizji Finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. W dniu 15 kwietnia 2014 r. wydaliśmy opinię bez zastrzeżeń o sprawozdaniu finansowym Fundacji.

Naszym zdaniem, załączone skrócone sprawozdanie finansowe jest we wszystkich istotnych aspektach zgodne w zaprezentowanym zakresie ze sprawozdaniem finansowym Fundacji, które stanowiło podstawę do jego sporządzenia.

Dla pełnego zrozumienia sytuacji majątkowej i finansowej Fundacji oraz jej wyniku finansowego za okres obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. należy czytać sprawozdanie finansowe Fundacji, wraz z opinią i raportem z badania biegłego rewidenta dotyczącą tego sprawozdania finansowego.

Przeprowadzający badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., spółki wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144:

Tomasz Kociołek

Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 11920

Warszawa, 15 kwietnia 2014 r.

*PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.,
Al. Armii Ludowej 14, 00-638 Warszawa, Polska
T: +48 (22) 523 4000, F: +48 (22) 523 4040, www.pwc.com*